

Nr 1/162
Styczeń 2010 r.
Cena 2,00

ZIEMIA

KOLBUSZOWSKA

W numerze

WYDARZENIA

Orkiestra zagrała w Kolbuszowej
strona 4

KULTURA

Jubileusz ks. prałata Adama Sudoła
strony 19

ZNANI ABSOLWENCI ZST

Wywiad z Markiem Bajorem
strona 29

KULTURA

Idą, idą kołędnicy

Strona 15

Temat numeru

Cenne dokumenty do dziejów Kolbuszowej i regionu

Strona 3

DOBRYNIN SHOW
JESZCZE WIĘCEJ ROZRYWKI!

KONCERT NOWOROCZNY

ORKIESTRA DĘTA DOBRYNIN

Hala Sportowa Liceum Ogólnokształcącego
im. Janka Bytnara w Kolbuszowej

NIEDZIELA 31 STYCZNIA

GODZ. 17:00

WSTĘP WOLNY

Na występ zapraszają

Przewodniczący Rady Miejskiej i Burmistrz Kolbuszowej

Wydarzenia

CENNE DOKUMENTY DO DZIEJÓW KOLBUSZOWEJ I REGIONU

Zainteresowanie historią budujemy nie tyle poprzez ciągle zmieniające się interpretacje powszechnie znanych faktów i zdarzeń historycznych, bo to czasami irytuje i zniechęca do nauki, a nawet przyczynia się do ośmieszania tej dziedziny wiedzy. Natomiast piękno historii tkwi przede wszystkim w odkrywaniu nowych, nieznanych dotąd źródeł historycznych, które pozwalają wyjaśnić wiele zagadek z przeszłości.

Dobrze wiemy, że historycy, którzy nie ograniczają się do badania nad tym co odkryli inni, lecz poprzez długotrwałe i niezwykle pracochłonne kwerendy archiwalne potrafią dociepać do cennych dokumentów. Na pewno takim badaczem historii jest ks. dr Sławomir Zych, pracownik naukowy Instytutu Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W swojej pracy badawczej dotarł on do wielu nieznanych do tej pory źródeł historycznych, dotyczących tak i przeszłości naszego regionu. Również jego ubiegłoroczna, listopadowa kwerenda w Archiwum Kapituły Katedralnej Sandomierskiej przyniosła w tym zakresie bogaty plon. O jej przedmiotem były protokoły sporządzone na okoliczność wizytacji, jakie zostały przeprowadzone w parafiach archidiakonatu sandomierskiego w 1676 i 1694 r. Zawierają one również wiele niezwykle interesujących informacji dotyczących tych parafii, które były wówczas w granicach tego archidiakonatu, a obecnie znajdują się na terenie powiatu kolbuszowskiego. Parafie te to: Cmolasz, Dzikowiec, Kolbuszowa i Raniów.

Dzięki tym ostatnim przedsięwzięciom badawczym ks. dr Sławomira Zycha dowiadujemy się, że już w 1694 r.

Ks. dr Sławomir Zych przekazuje dokument Burmistrzowi Janowi Zubie. Fot. MiPBP w Kolbuszowej

Kolbuszowa była określana jako miasto. Potwierdzają to zapisy, jakie zostały zawarte w protokołach z odbytej wtedy wizytacji kolbuszowskiej parafii. Oto trzy z tych zapisów zamieszczonych w tym dokumencie: „Kolbuszowa Oppidum noviter”; Item post Oppidanos Kolbuszowien”; „...bonis Oppidi Kolbuszowa.” Łaciński termin „oppidum” jednoznacznie wskazuje, że Kolbuszowa już na kilka lat przed rokiem 1700 była nazywana miastem. Tak więc nie mają do końca racji ci, którzy uważają, że lata 1690-1700 są dla Kolbuszowej takim okresem przejściowym między wsią a miastem, a dopiero od początku osiemnastego stulecia możemy spotkać się z zapisami, że miejscowość określano łacińskimi terminami oppidum lub civitas. Tymczasem dokumenty, do których dotarł ks. dr S. Zych, wskazują, że Kolbuszowa była tak nazywana już w latach dziesięciu lat XVII wieku, z czego wynikałoby, że decydującym był w tej materii przywilej wydany w 1690 r. przez króla Jana III Sobieskiego, ustanawiający w Kolbuszowej do roczne jarmarki i cotygodniowe targi.

Protokoły z wizytacji z 1676 i 1694 r. dostarczają również wiele

innych, nieznanych do tej pory informacji, dotyczących przeszłości miejscowości, które znajdowały się w parafiach archidiakonatu sandomierskiego. Nasze mieszkańcy powiatu kolbuszowskiego, powinny interesować zwłaszcza te, które dotyczą naszej ziemi rodzinnej. Zapoznając się z tym źródłem historycznym możemy poznać między innymi nazwiska i imiona: księży, organistów, kantorów, nauczycieli, kościelnych, którzy wtedy tu pracowali. Protokoły wizytacyjne zawierają bardzo ciekawe relacje dotyczące życia tych osób. Są to wypowiedzi wikariuszy, organistów, wotryków, miejscowych ziemian i kmieci. Wśród nich, są także opisy kościołów, uposażenia parafii, wykazy miejscowości, jakie znajdowały się w poszczególnych okręgach parafialnych. Mimo, że większość tekstów jest sporządzona w języku łacińskim, to warto się nad nimi potrudzić, bo zawierają wiele interesujących, nieznanych do tej pory wiadomości.

Dokument z zapisem poświadczającym, że Kolbuszowa w 1694 r. była określana już jako miasto ks. dr Sławomir Zych przekazał burmistrzowi Janowi Zubie podczas spotkania promocyjnego księgi „Pięć wieków Kolbuszowej”, które odbyło się 17 grudnia w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej.

WOJCIECH MROCZKA

Orkiestra zagrała w Kolbuszowej

Już po raz kolejny w Kolbuszowej zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy Jurka Owsiaaka.

Tegoroczny XVIII Finał Orkiestry w naszym mieście odbył się w Miejskim Domu Kultury. Jako pierwszy na scenie pojawił się zespół Hoka Hey, następnie Exit, w rytmie rapu natomiast wprowadził skład Votec & Frytec, upan i DJ Francuz, którzy są czołowymi postaciami podkarpackiej sceny Hip – Hopowej, z kolei utalentowani i znani chłopcy z zespołu Snafu (na zdjęciu) dla odmiany zaprezentowali rytmy punkowe. Wystąpili także luzacy z zespołu Pe-el z repertuarem „od przedszkola do Opola”, a koncert zakończył Dirty Rain wykonując depresyjne, melancholijne i odrobin psychodeliczne utwory.

W przerwach między występami artystów można było zobaczyć pokaz ratownictwa drogowego Klubu Motorowego i Ratownictwa Drogowego NIL, a także tradycyjnie, o godzinie 20.00, zostało puszczone wiatelko do nieba.

Organizatorzy Orkiestry przeprowadzili także licytację, która odbyła się o godzinie 19.30 w hali Liceum Ogólnokształcącego w Kolbuszowej, wśród licytowanych przedmiotów znalazły się między innymi koszulki, kubki i kalendarze, jak również księżki i maskotki Nilusie przekazane przez Burmistrza Kolbuszowej Jana Zuba, które cieszyły się dużym zainteresowaniem licytujących.

Kolbuszowski sztab Wielkiej Orkiestry w Tęczy Pomocy, który w sumie zebrał 23 tysiące złotych, mieścił się w budynku Liceum Ogólnokształcącego im. Janka Bytnara i w jego skład wchodziło 50 wolontariuszy. Rekordziści zebrali ponad 1300 złotych, a kwestowanie wyszło poza granice Kolbuszowej i odbywało się także w Weryni i Cmolasie.

Zebrane pieniądze zasiliły fundację Wielkiej Orkiestry w Tęczy Pomocy i zostaną przekazane na pomoc dzieciom z chorobami onkologicznymi.

ANDRZEJ SELWA

BETLEJEMSKIE ŚWIATEŁKO POKOJU W KOLBUSZOWEJ

Już od 19 lat harcerską tradycją jest przekazywanie Betlejemskiego Świećka Pokoju. W tym roku harcerze z hufca Kolbuszowa, w dniu 16.12.2009 r., odebrali ten płomień z rąk Biskupa Kazimierza Górniego, na uroczystej Mszy św. w Kościele św. Krzyża w Rzeszowie.

Hasło tegorocznej akcji brzmi „Wszyscy rodzimy się do słu by”. To właśnie

my, harcerze, jesteśmy powołani do służby Bogu, Ludziom i Polsce. Harcerze uro-

czyście, na rynku miejskim, przekazali B P gospodarzowi naszego miasta – Burmistrzowi Kolbuszowej. Lampiony ze świećkami betlejemskimi odebrały również wszystkie drużyny hufca Kolbuszowa oraz działające w gminie Niwiska i Raniów.

Delegacje harcerzy przekazały B P szkołom, instytucjom, Starostwu Kolbuszowskiemu, urzędowi i mieszkańcom naszego powiatu.

Niech ten płomień rozpala w nas pragnienie bycia lepszym na drogach naszej harcerskiej służby. W ten wyjątkowy w Tęczy czas pełnym służb szczególnie wobec bliźnich poprzez wyrozumiałość, niesienie pomocy oraz serdeczność.

Z HARCERSKIM POZDROWIENIEM

CZUWAJ!

J.SIWIEC

DOPLĄTY DO ZUŻYTEGO MATERIAŁU SIEWNEGO

Wnioski o dopłaty można składać od 15 stycznia 2010 r. w Agencji Rynku Rolnego

Agencja Rynku Rolnego od 2007 r. udziela dopłat z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. Powyższe dopłaty przede wszystkim obejmują dopłaty mające charakter pomocy de minimis w rolnictwie oraz w latach 2007 i 2009 dopłaty dla producentów rolnych poszkodowanych w wyniku klęski suszy. Głównym celem udzielania takich dopłat jest zahamowanie malejącego wykorzystania do siewu lub sadzenia kwalifikowanego mate-

riala siewnego w uprawach polowych.

W latach 2007-2009 ARR wypłaciła producentom rolnym kwotę 146 448 tys. zł do powierzchni 1 424,4 tys. ha obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Od roku 2007 do ARR wpłynęło 116 316 wniosków o przyznanie dopłaty. Najwięcej wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny

lub kwalifikowany złożyło ono do OT ARR w Poznaniu, Bydgoszczy, Wrocławiu i Warszawie. Wzorem lat ubiegłych również w roku 2010 producenci rolni będą mogli ubiegać się o przyznanie dopłaty z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany zbrozozimych, zbrojarych, roślin strączkowych, ziemniaka oraz mieszanek zbożowych i pastewnych.

Szczegółowe warunki uzyskania dopłaty z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany dostępne są na stronie internetowej ARR www.arr.gov.pl w zakładce Rynek Rolny. Szczegółowe informacje można uzyskać w Oddziale Terenowym ARR w Rzeszowie, ul. Piłsudskiego 32, 35-001 Rzeszów, tel. (017) 864-20-27 w. 17.

Agencja
Rynku
Rolnego

KRONIKA POLICYJNA

AKCJA POLICYJNA „TRZEŻWY AUTOBUS”

04.01.2010, na terenie powiatu kolbuszowskiego, trwała akcja pod kryptonimem: „Trzeźwy Autobus”. Miała ona na celu w szczególności sprawdzenie trzeźwości kierujących oraz stanu technicznego tych pojazdów.

W akcji brało udział sześciu policjantów Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego. Skontrolowali oni 35 autobusów. Wszyscy kierowcy byli trzeźwi. Kontrole ujawniły jednak usterki techniczne w sześciu autobusach.

Tego typu akcje mają na celu podniesienie bezpieczeństwa pasażerów przewożonych środkami komunikacji publicznej i będą jeszcze powtarzane.

POŻAR NA SKANSENIE

Policja wyjaśnia przyczyny pożaru, do którego doszło w kolbuszowskim skansenie. Spłonął zabytkowy budynek, tzw. „Mała Chałupa z Lipnicy”.

08.01.2010 rano dyżurny kolbuszowskiej Policji otrzymał informację o pożarze na terenie miejscowego skansenu. Do akcji nie wkręczyły jednostki Straży Pożarnej, które zapobiegły rozprzestrzenianiu się ognia oraz jednostki Policji, które zabezpieczyły miejsce zdarzenia.

Jak ustalono całkowitemu spaleni uległ zabytkowy budynek drewniany kryty słomą, tzw. „Mała Chałupa z Lipnicy”. Wstępnie wartość strat oszacowano na kwotę 26 tysięcy złotych.

Po zakończeniu akcji nie wkręczyli policjanci. Funkcjonariusze przeprowadzili oględziny miejsca zdarzenia, zbierali ślady. Przyczynę pożaru wyjaśnić nie prowadzone ledztwo.

PRZEMYTNICY PAPIEROSÓW W RĘKACH POLICJI

Prawie 20 tys. nielegalnych paczek papierosów zabezpieczyli kolbuszowscy policjanci. Papierosy znajdowały się w porzuconym na bocznej drodze samochodzie, którym sprawcy uciekali przed policyjnym pościgiem. Funkcjonariusze zatrzymali trzech mieszkańców powiatu przemyskiego, podejrzewanych o przemyt papierosów.

W poniedziałek, 04.01.2010, przed północ, policjanci z Majdanu Królewskiego zauważyli dwa dziwnie jadące samochody: nissan primera i jadący za nim daewoo musso. W momencie, kiedy kierowca daewoo zauważył radiowóz, najpierw zatrzymał się, a następnie ruszył i zaczął uciekać. Policjanci natychmiast rozpoczęli pościg i po przejechaniu kilku kilometrów znaleźli ciganów porzu-

cony na bocznej drodze.

W daewoo musso policjanci znaleźli prawie 20 tysięcy paczek papierosów pochodzących z zachodniej granicy. Uciekający mężczyźni prawdopodobnie przesiedlili się do nissana i kontynuowali ucieczkę. Policjanci zorganizowali blokady. W Kolbuszowej, na jednej z takich blokad, jadący nissanem mężczyźni zostali zatrzymani. 34, 30 i 27-letni mieszkańcy powiatu

przemyskiego trafili do aresztu, gdzie oczekują na przedstawienie zarzutów.

Straty Skarbu Państwa z powodu niezapłaconej akcyzy mogły wynieść około 233 tysięcy złotych.

Za czyn, którego się dopuścili, grozi kara do 3 lat pozbawienia wolności oraz przepadek na rzecz Skarbu Państwa.

KALENDARIUM 2009

Opracowano na podstawie zawartości miesięcznika Ziemia Kolbuszowska za rok 2009

Styczeń

- 4 - Przegląd Widowisk Kol dniowych pt.: „Kol dnicza Biesiada” w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej.
- 11 - Kolbuszowa zebrała ponad 20 ty. zł w XVII finale WO P.
- 15 - II Wojewódzki Konkurs Młodzie y Niepełnosprawnej pt.: „Tajemnica wi t Bo ego Narodzenia” w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej.
- 20 - Wojewódzki Konkurs Kol dy i Pastoralki Obcoj zycznej w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej.
- 24 - Spotkania Noworoczne Sołtysów w Raniowie – spotkania Sołtysów Powiatu Kolbuszowskiego po raz VIII.
- Szczęśliwa 13-tka w Złotej Setce – Kolbuszowa na 13 miejscu wśród stu najbardziej aktywnych gmin Podkarpacia w rankingu opracowanym przez redakcję Nowin oraz Wydział Szkół Zarządzania w Rzeszowie.

Luty

- 5 - Nowe radiowozy w Kolbuszowej – tabor kolbuszowskiej policji wzbogacił się o dwa nowe radiowozy Kia Cee'd.
- 11 - Medale dla rodziców ołnierzy – uroczysto wręczenia „Medali za zasługi dla Obronności Kraju” w Starostwie Powiatowym w Kolbuszowej.
- 12 - Nowi Internauci – rozdano pierwsze certyfikaty dla słuchaczy kursu komputerowego, zorganizowanego dla członków Klubu Trzeciego Wieku, spotkania z cyklu: „Spółdzielnia wieczory jesienno-zimowe”.
- Powiat Kolbuszowski otrzymał 400,000 zł z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze drogowo-mostowej.
- „Czym skorupka za młodu...” – w Szkole Podstawowej nr. 2 im. K.K. Baczyńskiego w Kolbuszowej przeprowadzony został cykl zajęć edukacyjno-wychowawczych, organizatorem programu na terenie gminy Kolbuszowa była Regionalna Fundacja Rozwoju „Serce”.
- Podsumowanie wizytacji w Zespole Szkół Agrotechniczno-Ekologicznych w Weryni – wizytator Janina Wojtowska oceniła stan i warunki działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły i nauczycieli.
- Projekt pod nazwą: „Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarze Natura 2000 w Puszczy Sandomierskiej”, realizowany m.in. przez Nadleśnictwo Kolbuszowa, Gminę Kolbuszowa i Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, został wysoko oceniony i przeznaczony do realizacji.

Marzec

- Międzyskolny Turniej Taneczny w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej.
- 5 - Odczyt prof. dr hab. Janusza Ciska pt.: „Podkarpacie w marszu do Niepodległości”, w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej, połączone z promocją książki zatytułowanej „Do Niepodległości”.
- Stypendia naukowe dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych - w budżecie gminnym zarezerwowano 12 tys. zł.
- Nawiazanie współpracy partnerskiej Kolbuszowej z włoskim miastem Cassino, podpisanie protokołu w Ratuszu w Cassino.
- 31 - „Druhna Nutka śpiewa Po Raz Ósmy” – Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Bukowcu gościła uczniów i harcerzy hufca ZHP Kolbuszowa na VIII Hufcowym Konkursie Piosenki Harcerskiej.
- 20 - Międzynarodowy Dzień Frankofonii - w Liceum Ogólnokształcącym – Frankofonia: to organizacja skupiająca wszystkie państwa, w których językiem urzędowym jest język francuski.
- Dofinansowanie projektu „Infrastruktura Edukacyjna”, dla Zespołu Szkół Technicznych, schemat B – system o wiaty, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013, kwota dofinansowania – 1 591 859,00 zł. Projekt obejmuje rozbudowę sali sportowej o siłownię dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych z zakupem sprzętu, oraz materiały dydaktyczne do pracowni nauki przedmiotów zawodowych.
- Gmina podpisała porozumienie z powiatem kolbuszowskim w sprawie utworzenia szkoły ponadgimnazjalnej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w Kolbuszowej Dolnej. Głównym siedzibą szkoły będzie dotychczasowy budynek Zespołu Szkół Specjalnych w Kolbuszowej Dolnej.
- ## Kwiecień
- 1 - Krokodyl w Mieście Nad Nilem – Wielka Wiosenna Parada Krokodyli, w której uczestniczyli uczniowie ze szkół podstawowych z powiatu kolbuszowskiego.
- 6 - Powiatowy Konkurs w Zespole Szkół Technicznych w Kolbuszowej: „Jedzenie to zdrowie lub choroba”.
- 18 - I miejsce dla Hufca ZHP Kolbuszowa – harcerki z gimnazjum w Niwiskach reprezentujący Hufiec ZHP Kolbuszowa

- na Chorągiewnym Festiwalu Piosenki Harcerskiej wygrała I miejsce.
- 29 - II Powiatowy Sejmik Uczniowski „Moje Miejsce Na Ziemi – Wybitne Osobowość Regionu” w Zespole Szkół Technicznych w Kolbuszowej.
- 26 - Inauguracja sezonu turystycznego w Skansenie z cyklu: „Zagrajcie mi muzykę”.
- 30 - „Czas na aktywność w Gminie Kolbuszowa” – spotkanie informacyjno-promocyjne, dotyczące realizacji projektu systemowego w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej.
- 24 - XIX Turniej Wiedzy o Historii Regionu im. Haliny Dudzińskiej organizowany przez Miejski i Powiatowy Bibliotek Publicznych, Regionalne Towarzystwo Kultury i Muzeum Kultury Ludowej. Turniej został zorganizowany pod hasłem: „Bitwa o Kolbuszow”, wrzesień 1939 roku: w 70-t rocznicę.
- 30 - Rozpoczęcie Dni Kolbuszowej - Wybory Miss.

Maj

- Dni Kolbuszowej:
- 3 - Koncert Andrzeja i Mai Sikorowskiej na kolbuszowskim rynku.
- 3 - XV Bieg Uliczny o puchar burmistrza Kolbuszowej.
- 3 - Uroczystość z okazji 218 rocznicy uchwalenia Konstytucji - pochód na cmentarz, gdzie na obelisku Strażaków złożono kwiaty.
- 7-8 - XIV konkurs wiedzy o Bretanii i Francji w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Kolbuszowej.
- 13 - Bibliotekarskie spotkanie w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej – m.in. spotkania z cyklu „Cała Polska Czyta Dzieciom”, prelekcje o sztuce pisania prac naukowych.
- 16 - Jubileusz 10-lecie istnienia Szkoły Muzycznej I stopnia w Kolbuszowej.
- 29 - Manifest młodzieży powiatu i gminy Kolbuszowa przeciw paleniu papierosów – happening na kolbuszowskim rynku.
- 31 - XIV Turniej Orkiestr Dłutych na kolbuszowskim stadionie sportowym – Krakowska Orkiestra Staromiejska na podium.
- ## Czerwiec
- 1 - Jubileusz „Widelan” - rocznica 10-lecia istnienia – uroczystość połączona z obchodami dnia dziecka w Widelce.
- 7 - XIII Prezentacje Twórczości Ludowej Lasowiaków i Rzeszowiaków na kolbuszowskim skansenie.
- 9 - Oficjalne oddanie do użytku linii Rzeszów-Kolbuszowa wraz z peronem

i przejeżdżając podziemnym.

9 - Dzikowiec oddał hołd Bohaterom Dzikowieckiej ziemi - podczas patriotycznej uroczystości ponad 200 zaproszonych gości oddało hołd i należało do bohatera, zasadzono 3 dębiny w pobliżu kamienia z tablicami upamiętniającymi dzikowieckich Katyńczyków.

9 - Obchody 10-lecia Powiatu Kolbuszowskiego - uroczysta msza w Kolegiacie Kolbuszowskiej p.w. Wszystkich Świętych, sprawowana w intencji zmarłych i żyjących samorządowców, złożenie kwiatów na grobach zmarłych.

14 - Albertynki - Festiwal pieśni, ducha i chleba - festyn parafialny przy kościele p.w. w Brata Alberta.

- Harcerski Konkurs Wiedzy - „Szare Szeregi” w Kolbuszowej Górnjej.

- Promesa dla Powiatu Kolbuszowskiego - 150 tys. zł na odbudowę infrastruktury drogowo-mostowej przydzielona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z biura ds. Usuwania Skutków Klęsk żywiołowych, z rekomendacją Wicepremiera Grzegorza Schetyny.

Lipiec

9- Konferencja Podsumowująca Realizację Projektu „ECDL Szansa na Lepsze Przyszło” w Liceum Ogólnokształcącym.

12 - IV edycja festiwalu „Spinacz”, organizowanego przez Miejski Dom Kultury w Kolbuszowej - wystąpili: Lao Che, Fisz i Tworzywo Sztuczne, oraz Roman Kostrzewski z grupą Kat.

22 - Rozgrywki piłki nożnej pt.: „Wakacyjny Turniej Szóstek Piłkarskich”.

- Starania gminy uwieńczone sukcesem - mamy Strefę Ekonomiczną - Rada Ministrów podjęła decyzję o poszerzeniu Miejskiej Strefy o Kolbuszowską podstrefę zajmującą 8 hektarów przy ulicy Sokółowskiej.

- Jazzowo nad Nilem - kolejny mityng orkiestr i trębaczów jazzowych im. Henryka Majewskiego na kolbuszowskim rynku. Wystąpili: Jazz Band Ball Orchestra z Krakowa, Old Timers z Warszawy, Zygi Jazz Band, Jazz Pom Band, Brass Standard Jazz, Old Rzech Jazz Band oraz Coco Dixie. Złoty Skrabeusz dla Zygi Jazz Band.

Sierpień

2 - Impreza pt.: „Kochanie w gospodarstwie - pokaz pracy na roli i w zaprzęgach”, zorganizowana przez Muzeum Kultury Ludowej.

16 - II Edycja festynu pt.: „Pod Sokółem” na terenie Miejskiego Domu Kultury w Kolbuszowej - Rewia Talentów, występ Orkiestry Dętej MDK w Kolbuszowej, oraz Krakowskiej Orkiestry Staromiejskiej.

22 - I miejsce dla drużyny z Kolbuszowej - zwycięstwem piłkarzy z Kolbuszowej zakończył się III Turniej Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącego Sejmiku Podkarpackiego Andrzeja Matusiewicza.

28 - Rejonowe Zawody Drwali - po raz pierwszy organizowane w gminie Kolbuszowa, przez Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów Techników Leśnictwa i Drzewnictwa w Krośnie, pod honorowym patronatem Edwarda Balwierczaka, Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

29 - Zlot Quadów - impreza kategorii turystyczno-przeprawowej, na terenie powiatu kolbuszowskiego. Wzięło udział 39 załóg, między innymi z Kolbuszowej, Tarnowa, Dębicy, Sanoka, Głogowa, Krakowa, Lublina.

- Poprawi się Infrastruktura Bibliotek - Biblioteka Publiczna w Kolbuszowej pozyskała środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kwotą 59800 zł. na remont filii MiPBP.

Wrzesień

1 - Otwarcie przedszkola w Majdanie Królewskim.

5 - VI zawody powiatowe OSP na stadionie sportowym w Niwiskach.

- Zjazd Absolwentów Zespołu Szkół Agrotechniczno-Ekonomicznych w Weryni.

8 - „W służe lasom i ludziom” - sztandar dla nadleśnictwa Kolbuszowa.

8 - Konferencja naukowa - Kolbuszowski Wrzesień 1939, w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Kolbuszowej.

9 - Odświeżenie Pomnika poświęconego żołnierzom i Bohaterom walczącym za Wolność, Suwerenność i Niepodległość Ojczyzny. Autorem projektu był artysta Jacek Spisacki. Inicjatorem oraz inwestorem jest Miasto i Gmina Kolbuszowa.

- Obchody rocznic wrzesniowych w Kolbuszowej - złożenie wieńców przed pomnikami tablicami przy Zespole Szkół Technicznych im. Bohaterów Września 1939 r., na mogile żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. oraz na kolbuszowskim rynku.

13 - „Między pastwiskiem a pasiekami” - impreza plenerowa w Parku Etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej.

17 - Obchody 70 rocznicy napaści ZSRR na Polskę i Dnia Sybiraka - uroczystość patriotyczno-religijna poświęcona kościołowi p.w. w Brata Alberta.

18 - Patriotyczna manifestacja w Wilczej Woli - z okazji 70 rocznicy wybuchu II wojny światowej.

27 - „W Polach Dziadów Naszych” - wzięto pieczonego ziemniaka przy Ko-

ściele parafialnym w Kolbuszowej Górnjej.

- Zakończenie termomodernizacji - prace remontowo-budowlane zostały wykonane na 12 gminnych budynkach, na ten cel gmina Kolbuszowa przeznaczyła 481,679 euro z Funduszu Norweskiego.

Październik

1 - Gaudeamus Igitur zabrzmiał po raz kolejny w Weryni - oficjalne rozpoczęcie roku akademickiego 2009/2010.

7 - Jubileusz Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej - minęło 50 lat od powstania muzeum oraz 30 od otwarcia Parku Etnograficznego.

8 - Rozstrzygnięto przetarg na III etap budowy krytej pływalni w Kolbuszowej.

12 - VII Festiwal Papieski w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Kupnie pod hasłem: „Wy jesteście nadzieją świata”.

18 - Obchody 25 rocznicy śmierci Ks. Jerzego Popiełuszki - uroczysta msza w kościele p.w. Wszystkich Świętych, celebrowana przez Biskupa Kazimierza Górnego - Ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej, złożenie kwiatów pod pomnikiem Stugi Bożego przez władze Miasta i Gminy Kolbuszowa.

21 - Uroczyste podpisanie umowy z Włoskim miastem Cassino - realizacja zagranicznej współpracy państwowej.

24 - V obchody wietnic w liwych, leńników i jeńców pt.: „Hubertus 2009” w Dzikowcu.

- Międzynarodowa Jesień Literacka w Bibliotece Kolbuszowskiej z poetą Jurijem Zagrodnym oraz Krystyną Konecką.

Listopad

1,2 - Operacja „Znicz 2009” organizowana przez kolbuszowską policję.

4 - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski za wybitne osiągnięcia w pracy społecznej dla profesora Joanny Ziółko, z rekomendacją Ministra w Kancelarii Prezydenta Pawła Wypycha, przyznany przez Prezydenta RP.

9 - Wieczornica Harcerska 2009 w Szkole Podstawowej w Bukowcu.

- Otwarcie nowych szaleńców miejskich.

11 - Obchody Rocznic Odzyskania Niepodległości - uroczystość w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej, poświęcona kościołowi p.w. Wszystkich Świętych oraz na kolbuszowskim rynku.

24 - Eliminacje XIX Podkarpackiego Konkursu Poezji Religijnej w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej.

- „Nowa jakość pracy w podkarpackich samorządach” - Urząd Miejski w Kolbuszowej wdraża system zarządzenia jakością.

- Złoty Krzyż Zasługi dla Ks. Kanonika Jana Wołosza z Majdanu Królewskiego z rekomendacją Wojewody Podkarpackiego Mirosława

sława Karapyty, nadany przez Prezydenta RP. Uroczystość w siedzibie Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

- Unijne pieniądze coraz bliżej – nabory wniosków w „Siedlisku”.

Grudzień

5- Mikołajkowy Turniej O Puchar Burmistrza Kolbuszowej w sali sportowej Liceum Ogólnokształcącego.

9 – Stypendia Starosty Kolbuszowskiego rozdane - za wybitne osiągnięcia w roku szkolnym 2009/2010 .

13 - Obchody 28 rocznicy ogłoszenia stanu wojennego w Kolegiacie p.w. Wszystkich wiary tych oraz p.w. w Brata Alberta, złożenie kwiatów pod pomnikami.

- Certyfikat „Gmina Fair Play” po raz kolejny dla gminy Kolbuszowa.

- „VII Biesiada u Hupki” – impreza słu-

ca promowaniu kultury ludowej w Niwiskach.

- Zawodnicy z powiatu kolbuszowskiego czołwki krajowe na pucharach Polski MTB.

18 - Zjazd Sprawozdawczy Hufca Kolbuszowa w Urzędzie Miejskim.

OPŁATEK PONAD PODZIAŁAMI

9 stycznia sala Miejskiego Domu Kultury w Kolbuszowej zgromadziła ponad stu polityków i samorządowców różnych opcji politycznych, a także ludzi kultury i nauki. Powodem tego spotkania była uroczystość noworoczno-opłatkowa, zorganizowana przez Krajowe Porozumienie Samorządowe „Ojczyzna”, pod przewodnictwem Stefana Orzecha.

To coroczne spotkanie rozpoczęło się od przedstawienia jasełkowego w wykonaniu uczniów z Zespołu Szkół w Trzawach, pod kierunkiem dyrektora Krzysztofa Wróblewskiego. Mali aktorzy wystawili łożek z nowonarodzonym dzieckiem Jezus i odpiewali kolędy. Występ bardzo spodobał się zaproszonym gościom, w dowód tego zespół jasełkowy został sowicie nagrodzony brawami.

Po oficjalnym powitaniu gości przez Stefana Orzecha – gospodarza uroczystości, ks. Dziekan Kazimierz Osak powitał opłatki, po czym nastąpiło tradycyjne łamanie się opłatkiem i składanie wzajemnych życzeń.

„Ojczyzna” ponad podziałami

Jak zapowiedział prezes PS „Ojczyzna” Stefan Orzech uroczystość z udziałem miała być spotkaniem ponad podziałami. Dlatego też w gronie zaproszonych gości znaleźli się politycy ze wszystkich frakcji politycznych, m.in. posłowie na Sejm RP Leszek Deptuła (PSL) i Krystyna Skowrońska (PO), europosłowie poprzedniej kadencji: Mieczysław Janowski i Andrzej Zapłowski, Bogdan Romaniuk – radny sejmiku wojewódzkiego, starosta kolbuszowski Józef Kardy oraz Tadeusz Kope – przewodniczący Rady Powiatu. Na spotkaniu nie zabrakło przedstawicieli kościoła w osobach: ks. prałata Kazimierz Szkaradek – prepozyt Kapituły Kolbuszowskiej, ks. Kazimierz Osak – dziekan Dekanatu Kolbuszowskiego oraz ks. prob. Jan Gut – kanonik gremialny Kapituły Kolbuszowskiej. Na uroczystość przybyli także przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, tj. prezes Akcji Katolickiej przy Kolegiacie Kolbuszowskiej Władysław Gorecka i przewodnicząca Parafialnego Zespołu „Caritas” Ewa Wójcicka.

Goście z Ukrainy

Na uroczystość przyjechali przyjaciele z Ukrainy w osobach: Rafał Wasik – generał armii Międzynarodowej Akademii Kozactwa, a także Jarosław Woźniak – wiceprezydent Polsko-Ukraińskiej Izby Handlowej. Obecni byli także mecenas lokalnej kultury, m.in. dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kolbuszowej Andrzej Dominik Jagodziński oraz dyrektor Muzeum Kultury Ludowej Jacek Bardan.

Przewodniczący Stefan Orzech i gen. Rafał Wasik podczas łamania się opłatkiem.

Uczestnicy spotkania przekazali sobie znak pokoju.

PROMOCJA NOWEJ KSIĄŻKI "VARIU KOLBUSZOWSKICH"

Książka „Pięć wieków Kolbuszowej 1500/1508 – 2008 : studia, szkice i materiały z dziejów miasta i powiatu” jest wspaniałą kopalnią wiedzy o historii naszego regionu. Dwudziestu sześciu autorów napisało swoje artykuły. Spotkanie promocyjne, które odbyło się 17 grudnia w Czytelnii im. K. Skowrońskiego było doskonałą okazją do spotkania z częścią autorów.

Spotkanie rozpoczął i poprowadził Andrzej Jagodziński. Po nim głos zabrał ksiądz doktor Sławomir Zych, redaktor książki. Z jego przemówienia można było dowiedzieć się, że artykuły, zawarte w książce, dzielą się zasadniczo na trzy części. Dwie pierwsze mają charakter naukowy i odnoszą się do płaszczyzny kościelno-religijnej oraz społeczno-kulturalnej i politycznej. Natomiast trzecia część, publicystyczna, zawiera dużo informacji o historii najnowszej miasta. Artykuły ukazują zagadnienia nieznanne w dotychczasowej historiografii.

Po części oficjalnej wystąpił zespół „Hudacy” z Kolbuszowej, wykonujący utwory pozostałe po dawnych karpaccich muzykantach. Ich tematyka dotyczy najczęściej miłości, oraz codziennych spraw mieszkańców gór. Hudacy śpiewają po polsku, rusku, słowacku i cygajsku.

Na zakończenie odbyło się spotkanie z autorami w czasie, którego można było nabyć książki oraz uzyskać autografy autorów.

Występ zespołu "Hudacy"

Samorząd

SZKOLENIA ISO W URZĘDZIE MIEJSKIM

W ramach projektu „Nowa jakość pracy w podkarpackich samorządach” Urząd Miejski w Kolbuszowej przystąpił do programu wdrażania Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001.

Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Instytucją odpowiedzialną jest Ministerstwo Spraw

Wewnętrznych i Administracji w Warszawie.

W ramach prac przygotowawczych pracownicy Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, od 21 grudnia br., uczestniczą

w szkoleniach z zakresu funkcjonowania systemu zarządzania jakością ISO 9001:2008. Szkolenia prowadzi doświadczeni trenerzy, praktycy zajmujący się systemem ISO.

System Zarządzania Jakością ISO jest zbiorem dobrych praktyk zarządzania, których celem jest dostarczanie produktów i usług na najwyższym poziomie. Urząd uzyska certyfikat potwierdzający zgodność z wymaganiami normy po pozytywnym przejściu audytu certyfikującego wykonanego przez niezależną firmę zewnętrzną – mówi Jan Zuba Burmistrz Kolbuszowej.

W całym kraju system ISO wdrażany jest w coraz to większej ilości firm i urzędów; celem jego jest dbałość o klienta, a także doskonalenie świadczonych usług.

Burmistrz Jan Zuba podczas szkolenia z pracownikami UM

ANDRZEJ SELWA

TRWAJĄ INTENSYWNE PRACE OSTATNIEGO JUŻ ETAPU BUDOWY KRYTEJ PŁYWALNI W KOLBUSZOWEJ

Trwają intensywne prace III etapu budowy krytej pływalni „Fregata” w Kolbuszowej. Przedsiębiorstwem, które wykonuje ostatni etap prac jest firma Skanska. Uroczyste podpisanie kontraktu z wykonawcą odbyło się 8 października ubiegłego roku w Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej.

Kolejny i zarazem ostatni etap inwestycji obejmuje wykonanie robót wykończeniowych wewnątrz pływalni, instalacji związanych z technologią uzdatniania wody basenowej oraz instalacji sanitarnych i elektrycznych. Zrealizowane zostaną również prace na zewnątrz budynku, m.in. nawierzchnie tarasów i zieleni, ukształtowanie terenu, wykonanie parkingów i chodników. Koszt realizacji ostatniego etapu prac, zgodnie z przetargiem, to ok. 10 milionów 600 tysięcy złotych.

W Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej systematycznie odbywają się także spotkania Rady Budowy, w skład której wchodzi:

- Inwestor – UM w Kolbuszowej
- Wykonawca
- Inspektor nadzoru
- Przedstawiciel projektanta

Spotkania mają na celu analizę wykonywanych prac, rozwiązywanie napotkanych problemów, a także czuwanie nad realizacją prac na krytej pływalni zgodnie z specyfikacją budowy.

W kompleksie dwukondygnacyjnego obiektu znajdzie się basen sportowy o wymiarach 25 m x 12,5 m i głębokości od 1,60 m do 1,80 m, ponad 60 – metrowa zjeżdżalnia oraz druga niecka z wydzielonym miejscem do nauki pływania. Bieży wodne, „dzika rzeka” oraz ławeczki napowietrzające to kolejne atrakcje obiektu. Basen będzie budynkiem, w którym mieszkać będą, oprócz miejsca do pływania, będą mieli do dyspozycji inne pomieszczenia towarzyszące, takie jak jacuzzi, sauna, solarium, gabinet kosmetyczny, siłownia oraz sala fitnessu.

Powierzchnia użytkowa obiektu wynosi ponad 3.758 m². Zakonieczone budowy długo oczekiwanego basenu przewidywane jest na 30 września 2010 r.

Montowane są kolejne elementy wyposażenia

Burmistrz Jan Zuba wizytuje teren budowy.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ informuje,

o na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, ul. Obroćców Pokoju 21

WYWIESZONY ZOSTAŁ

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późn. zm.), wykaz nieruchomości gruntowej, położonej w Kolbuszowej Dolnej, oznaczonej nr ew. działki 1414/34, przeznaczonej do oddania w wieczyste użytkowanie w trybie bezprzetargowym na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej w Kolbuszowej.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ
JAN ZUBA

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ INFORMUJE,

o na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, ul. Obroćców Pokoju 21

ZOSTAŁ WYWIESZONY

zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2004r. Dz.U. Nr 261, poz. 2603 ze zmian.), wykaz nieruchomości, własności Gminy Kolbuszowa, przeznaczonej do oddania w najem na okres do 3 lat.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ
JAN ZUBA

Wszystkim mieszkańcom
Naszej Gminy
pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia,
dużo zdrowia, miłości,
wzajemnej życzliwości,
aby Nowy 2010 Rok
stał się czasem spełnionych marzeń i nadziei.

Życzą

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kolbuszowej
Krzysztof Wilk

Burmistrz Kolbuszowej
Jan Zuba

Redakcja bardzo przeprasza Przewodniczącego Rady Miejskiej w Kolbuszowej Krzysztofa Wilka i Burmistrza Kolbuszowej Jana Zubę za to, iż z naszej winy nie umieszczono w poprzednim numerze Ziemi Kolbuszowskiej życzeń świątecznych i noworocznych.

REDAKCJA

PODSUMOWANIE ROKU 2009

Burmistrz Kolbuszowej Jan Zuba

Szanowni Państwo

Rok 2009 to kolejny rok wielu inwestycji w naszej gminie. To rok bardzo pracowity, któremu towarzyszyła niepewność związana z ogólnym światowym kryzysem gospodarczym. Mimo wielu trudności finansowych udało się zabezpieczyć środki na zaplanowane wydatki inwestycyjne, między innymi dzięki pozyskanym dotacjom z Unii Europejskiej. Zakończyliśmy w tym roku realizację projektu związanego z termomodernizacją 12 budynków w tym Publicznej Szkoły, Przedszkola, Urzędu Miejskiego. Całkowicie kosztowała 2,4mln zł, w tym 85% stanowiły środki z Funduszy Norweskich. Zgodnie z planem zakończone zostały prace przy budowie sali gimnastycznej w Kolbuszowej Górnej. Całkowicie koszt to 2,5mln zł, z czego 500 tys. zł stanowi dotacja z Ministerstwa Sportu. Rozpoczęliśmy

rozbudowę i modernizację budynku wielofunkcyjnego w Kolbuszowej Dolnej. Inwestycja będzie kosztowała 800 tys. zł. Zakończono prace zaplanowane w 2010 roku. Na powyższe inwestycje pozyskaliśmy z Unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich kwotę 400 tys. zł.

Rozpoczęliśmy realizację ostatniego etapu budowy krytej pływalni, której oddanie do użytku zaplanowano we wrześniu 2010 roku. Udało nam się pozyskać oprócz środków z Ministerstwa Sportu dodatkową dotację w wysokości 3mln zł z Funduszy Unijnych.

Wykonaliśmy 27km sieci wodociągowej: 18km w Porbach Kupieckich, 8km w Nowej Wsi – Borek oraz 1km w Kolbuszowej przy ulicy Piaskowej. Rozpoczęliśmy budowę i przebudowę kanalizacji w rejonie ul. Piłsudskiego, Krakowskiej, Piaskowej, M. Siedmiograj i ul. Witoskiej. Łącznie w tej części miasta długość nowej sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej wyniesie 12km. Całkowicie koszt to 3,8mln zł, a planowane zakończenie w 2010 roku. Ta inwestycja rozpoczyna realizację programu przebudowy kanalizacji w całym mieście. Rozpoczęliśmy także budowę kanalizacji sanitarnej w wierz-

chowie i Kolbuszowej Dolnej. Do zbudowania w tych miejscowościach mamy 25km sieci wraz z przyłączami. Budowa potrwa do połowy 2011 roku. Całkowicie kosztować będzie 6,5mln zł, z czego 2,5mln zł pochodzi z dotacji unijnych, które udało nam się w tym roku pozyskać.

Również w tym roku realizowano kolejne zadania związane z modernizacją dróg gminnych i powiatowych. Na ten cel w tym roku wydaliśmy z budżetu gminy około 4mln zł. Zbudowane zostały kolejne ulice na osiedlach Prefabet i Polna. Ułożono dywanik asfaltowy na drodze gminnej w Zarbkach – pierwszy etap. Drugi etap będzie zrealizowany w 2010 roku. Wykonano również pierwszy etap na drodze gminnej w Werynii – Kolonii oraz zakończyliśmy budowę drogi gminnej w miejscowości Kupno – Zagrody.

Współpraca z powiatem zaowocowała modernizacją drogi powiatowej w miejscowościach: Kupno, Bukowiec, Przedbórz i Huta Przedborska. Inwestycja współfinansowana była ze środków UE – 70%, pozostałe 30% tj. 1,6mln pochodziło z budżetu naszej gminy. Wartość tej inwestycji przekroczyła 5mln zł. Dzięki naszym staraniom realizowane były na terenie naszej gminy prace na drogach wojewódzkich – nowy dywanik asfaltowy ulica Narutowicza od mostu do kościoła oraz zakończone zostały prace związane z modernizacją drogi krajowej nr 9 na długości 9km od ronda do wiaduktu w Widelcu. Oprócz nowego dywanika pojawiły się także nowe chodniki.

Cało prac sfinansowana została przez GDDKiA. Powyższe prace nie rozwiążą problemów komunikacyjnych naszego miasta. Nasze starania o budowę tzw. „małej obwodnicy” przyniosły pozytywny finał. Jest już podpisana przez Marszałka Województwa Podkarpackiego umowa na budowę małej obwodnicy, budowę nowego mostu na rzece wierzówka w wierzowie oraz modernizacji drogi Mielec – Kolbuszowa. Wykonawca ma zakończyć całą inwestycję w 2011 roku. Od wielu już lat trwają starania o budowę dużej obwodnicy Kolbuszowej. GDDKiA zadeklarowała, że pierwsze prace koncepcyjne, związane z wyborem wariantu przebiegu obwodnicy, rozpocznie się w roku 2011. Obecnie konsultowane są z naszym samorządem koncepcyjne rozwiązania bezpiecznego przejścia dla pieszych przy ul. 11-go Listopada. GDDKiA zaproponowało 2 wersje przejścia nad jezdnią dostosowane dla osób niepełnosprawnych.

Mijający rok to także zakończenie prac związanych z regulacją rzeki Nil. Cała praca zrealizowana została przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie. Cieszy nas fakt, że regulacja rzeki poprawia zdecydowanie bezpieczeństwo powodziowe mieszkańców na zrealizowanym odcinku. Czynimy starania, aby kolejne prace były wykonywane na rzece Przyrywa – dotyczy mieszkańców Dubasu i Zarbek oraz na rzece Tuszymka, która odbiera wody z miejscowości Kupno.

2009 rok to także zakończenie prac

modernizacyjnych związanych ze stacją kolejową w naszym mieście. Oprócz nowych peronów mamy także bezpieczne przejście podziemne na perony i na drugą stronę stacji, w kierunku Fabryki Mebli i osiedla przy ulicy Sokołowskiej. To efekt naszej bardzo dobrej współpracy z PKP w Krakowie i dlatego zaangażowania posła pana Zbigniewa Chmielowca w rewitalizację linii kolejowej Rzeszów – Ocice.

Cieszy nas fakt, że udało nam się włączyć tereny inwestycyjne także przy ul. Sokołowskiej, pod lasem, do Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Mielcu. Aktualnie na ukończeniu są prace projektowe związane z budową dróg dojazdowych oraz uzbrojeniem terenu w wodociąg, kanalizację deszczową, sanitarną, teletechniczną i oświetlenie terenu. Zakończyli my także prace projektowe związane z uzbrojeniem nowych terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne przy ul. Brata Alberta. Mamy już kompletną dokumentację na budowę zasilania w energię elektryczną, wodną, kanalizację sanitarną i deszczową, kanalizację teletechniczną, oświetlenie nowego osiedla. W roku 2010 rozpocznie się prace związane z budową zasilania energetycznego oraz budową wodociągu. Na powyższe zadania przygotowujemy wnioski o dotacje z funduszy UE.

Realizacja zadań gminnych wymaga dobrej współpracy Rady Miejskiej oraz wielu osób i instytucji. Chcemy w tym miej-

scu podziękować za współpracę parlamentarzystom z naszego regionu, w szczególności panu posłowi Zbigniewowi Chmielowcowi. Dziękuję władzom województwa: panu Marszałkowi Zygmuntowi Cholewińskiemu i panu Wojewodzie Mirosławowi Karapycie. Dziękuję Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu, radnym Rady Miejskiej, dyrektorom jednostek organizacyjnych gminy. Dziękuję moim współpracownikom z Urzędu Miejskiego, dziękuję Komisji Współpracy z Zagranicą. W bieżącym roku do grona miast partnerskich dołączyło włoskie miasto Cassino. W październiku gościliśmy burmistrza miasta Cassino wraz z delegacją. Podczas tej wizyty została podpisana umowa o współpracy.

Dziękuję stowarzyszeniom i fundacjom. W 2009 r. Lokalna Grupa Działania „SIEDLIŚKO”, której nasza gmina jest członkiem, pozyskała ponad 7 mln złotych z funduszy unijnych na realizację przedsięwzięcia, ochronę dziedzictwa kulturowego i odnowę wsi.

Dziękuję wszystkim pracodawcom za utrzymanie i nowo utworzone miejsca pracy. Dziękuję mediom. Pragniemy nadmienić, że osiągnięciem naszej gminy uplasowały nas na 22 miejscu w rankingu „Złota setka gmin Podkarpacia”.

Wszystkim życzymy pomyślnie w nadchodzącym Nowym Roku 2010.

JAN ZUBA

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ

**Panu
Waldemarowi Machecie**
Wicestarście Kolbuszowskiemu

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Ojca
składają:
Burmistrz Kolbuszowej i Pracownicy
Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej

**Panu
Waldemarowi Machecie**
Wicestarście Kolbuszowskiemu

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Ojca
składają
Przewodniczący i Radni Rady Miejskiej
w Kolbuszowej

**Panu
Ignacemu Wiącek**
Prezesowi Rodzinnych Ogrodów Działkowych
„Prefabet” w Kolbuszowej

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Żony
składają:
Przewodniczący oraz Radni
Rady Miejskiej w Kolbuszowej

**Panu
Ignacemu Wiącek**
Prezesowi Rodzinnych Ogrodów
Działkowych „Prefabet” w Kolbuszowej

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Żony
składają:
Burmistrz Kolbuszowej

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

W dniu 28 grudnia 2009 roku, w budynku Miejskiego Domu Kultury, odbyła się XLVII sesja V kadencji Rady Miejskiej w Kolbuszowej. Obrady rozpoczął Przewodniczący Rady Miejskiej Krzysztof Wilk, który przedstawił porządek posiedzenia, składający się z 14 punktów roboczych.

Rada Miejska uchwaliła

Podczas grudniowej sesji radni podjęli uchwały w sprawie:

- zmian w budżecie MiG na rok 2009,
- zmiany zakresu wykonywania wieloletnich programów inwestycyjnych pod nazwami: „Poprawa gospodarki ciekowej w gminie Kolbuszowa”, „Poprawa infrastruktury komunalnej poprzez modernizację budynków użyteczności publicznej”, przyjętych Uchwał Rady Miejskiej w Kolbuszowej Nr VI/41/07, z dnia 22 lutego 2007 roku, w sprawie uchwalenia budżetu miasta i gminy na rok 2007,
- zmiany treści Uchwały XLIV/424/09 Rady Miejskiej w Kolbuszowej, z dnia 28 października 2009 r., w sprawie zaciągnięcia

kredytu długoterminowego w 2009 roku na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego,

- zabezpieczenia rodków, stanowiących wkład własny w roku 2010, na realizację inwestycji w ramach poprawy powiatowych komunikacyjnych w województwie, poprzez modernizację dróg powiatowych na trasie Rzeszów - Mielec,
- ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- zmiany Uchwały Nr XXXV/334/09 Rady Miejskiej w Kolbuszowej - ustalenia regulaminu przyznawania nauczycielom dodatków i innych składników wynagradzania w placówkach o wiatowych, prowadzonych przez Gminę Kolbuszowa,

przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2010 rok,

- wyrażenia zgody na przyjęcie w dzierżawę, na okres 10 lat, nieruchomości gruntowej, położonej w Kolbuszowej, własności Skarbu Państwa, wieczysto użytkownik - Polskie Koleje Państwowe S.A., Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Krakowie,
- wyrażenia zgody na nabycie do zasobów komunalnych niezabudowanej nieruchomości gruntowej, położonej w Kolbuszowej, przy ul. Ks. L. Ruczki.

J.M

OGŁOSZENIE

Urząd Miejski w Kolbuszowej informuje wszystkich przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (łącznie z piwem) o obowiązku wnieścia „opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na rok 2010”. Roczna opłata wynosi:

- 525 zł na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa,
- 525 zł na sprzedaż napojów alkoholowych od 4,5 - 18 % alkoholu,
- 2 100 zł na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 %.

Opłat wnoszą się w trzech równych ratach, w terminach do: 31 stycznia, 31 maja i 30 września.

Każdy przedsiębiorca, prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, winien złożyć do dnia 31 stycznia 2010 r. o wiadczenie o wartości sprzedaży alkoholu (brutto) za rok 2009, oddzielnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, ce-

lem naliczania wielkości opłaty alkoholowej na 2010 r.

Jeżeli sprzedaż przekroczyła:

- 37 500 zł dla napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa opłata wynosi 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży w tym roku poprzednim
- 37 500 zł dla napojów alkoholowych powyżej 4,5 % do 18,0 % zawartości alkoholu opłata wynosi 1,4 % ogólnej wartości sprzedaży w roku poprzednim,
- 77 000 zł dla napojów alkoholowych powyżej 18,0% zawartości alkoholu, opłata wynosi 2,7 % ogólnej wartości sprzedaży w roku poprzednim.

Nieuiszczenie opłaty oraz niezłożenie pisemnego o wiadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2009 powoduje wygaśnięcie zezwolenia.

Urząd Miejski, po złożeniu o wiadczenia i dokonaniu wpłaty, wyda każdemu przedsiębiorcy, na żądanie, odpowiednie za wiadczenie

uprawnienie do handlu alkoholem.

Przedsiębiorca, którego zezwolenie wygasło z powodu niezłożenia o wiadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych, względnie niezapłacenia opłaty alkoholowej, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

Przedsiębiorca, któremu cofnięto zezwolenie na handel napojami alkoholowymi ze względu na podanie w o wiadczeniu nieprawdziwych danych, może złożyć wniosek o nowe zezwolenie po upływie 3-letniego okresu.

Wyjaśnienia, dotyczące powyższych spraw, można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej, pokój nr 24, II piętro, codziennie w godzinach 9.00 – 13.00, względnie telefonicznie pod nr 17- 7444 238, wew. 348, 17-2271 333 w.348.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ INFORMUJE,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, ul. Obroćców Pokoju 21

ZOSTAŁ WYWIESZONY

zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2004 r. Dz. U. Nr 261, poz. 2603 ze zmian.), wykaz nieruchomości gruntowej, własności Miasta i Gminy Kolbuszowa, oznaczonej nr ew. działki 205/3, położonej w Kolbuszowej, przeznaczonej do sprzedaży w trybie przetargowym.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ
JAN ZUBA

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ INFORMUJE,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, ul. Obroćców Pokoju 21

WYWIESZONY ZOSTAŁ

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. 2004 r. Nr 261 poz. 2603 z późn. zm.), wykaz nieruchomości lokalowej, położonej w Kolbuszowej przy ulicy Targowej 8, oznaczonej nr 11, przeznaczonej do sprzedaży w trybie przetargowym na rzecz najemcy.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ
JAN ZUBA

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ INFORMUJE,

że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej, ul. Obroćców Pokoju 21

ZOSTAŁ WYWIESZONY

zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2004r. Dz.U. Nr 261, poz. 2603 ze zmian.), wykaz nieruchomości gruntowych, własności Gminy Kolbuszowa, przeznaczonych do oddania w dzierżawę na okres do 3 lat, w tym na rzecz dotychczasowych dzierżawców.

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ
JAN ZUBA

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ

z siedzibą w Kolbuszowej, ul. Obrońców Pokoju 21,

na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873), z dniem 30 grudnia 2009r. ogłasza otwarty konkurs ofert na zadania własne gminy w zakresie:

• pomoc społeczna, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, nazwa zadania:

- Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty gminnej w zakresie pomocy społecznej poprzez organizowanie czasu dla osób starszych i samotnych – Prowadzenie Południowego Klubu Seniora pod nazwą "Klub starszych nastolatków". Na zadanie przeznaczona kwota 5 300 zł

- Łagodzenie skutków ubóstwa i pomoc w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej najuboższym mieszkańcom. Na zadanie przeznaczona kwota 9 000 zł.

- Pomoc społeczna poprzez pomoc osobom starszym, nie mającym zatrudnienia oraz dzieciom i młodzieży szkolnej z rodzin patologicznych, wielodzietnych, najuboższych wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Na zadanie przeznaczona kwota 63 000 zł

- Pomoc rodzinom najuboższym – prowadzenie punktu wydawania posiłków. Na zadanie przeznaczona kwota 13 000 zł

• upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, nazwa zadania:

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zajęć sportowych, treningów i turniejów piłki nożnej dla osób z terenu miasta i gminy Kolbuszowa. Na zadanie przeznaczona kwota 180 000 zł

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zajęć sportowych, treningów i turniejów piłki siatkowej i koszykowej. Na zadanie przeznaczona kwota 15 000 zł

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizację zajęć sportowych, treningów i turniejów piłki nożnej dziewcząt i chłopców. Na zadanie przeznaczona kwota 20 000 zł

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie nauki pływania w gminie Kolbuszowa. Na zadanie przeznaczona kwota 10 000 zł

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizację imprez sportowo - rekreacyjno - kulturalnych, festynów o charakterze masowym, organizację imprez

sportu zorganizowanego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Kolbuszowa, organizację imprez objętych kalendarzem imprez dla dzieci i młodzieży i szkół podstawowych i gimnazjów, nadzór nad ich bezpieczeństwem. Na zadanie przeznaczona kwota 465 000 zł

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie turniejów piłki nożnej na terenach wiejskich w Gminie Kolbuszowa. Na zadanie przeznaczona kwota 239 000 zł

Warunkiem przystąpienia do konkursu jest złożenie, w terminie od daty ogłoszenia konkursu do 29 stycznia 2010r., oferty zgodnej ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2005 r., Nr 264, poz. 2207).

Oferta podmiotu uprawnionego powinna zawierać :

- 1) szczegółowy zakres rzeczowy proponowanego do realizacji zadania, zawierający opis planowanego działania,
- 2) informacje o terminie i miejscu realizacji zadania,
- 3) kalkulacje przewidywanych kosztów realizacji zadania,
- 4) informacje o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych, zapewniających realizację zadania,
- 5) informacje o wysokości środków finansowych własnych albo pozyskanych z innych źródeł na realizację danego zadania,
- 6) informacji o wcześniejszej działalności podmiotu składającej ofertę w zakresie, którego dotyczy zadanie,
- 7) inne informacje wymagane zgodnie z ogłoszeniem o otwartym konkursie ofert.

Warunkiem rozpatrzenia ofert będzie:

- 1) zamieszczenie w ofercie szczegółowego zakresu rzeczowego proponowanego do realizacji zadania zawierającego opis planowanego działania, oraz pozostałych informacji, które winna zawierać oferta,
- 2) dołączenie aktualnego odpisu potwierdzającego wpisanie do właściwej ewidencji lub rejestru dotyczących statusu prawnego uprawnionego podmiotu i prowadzonej przez niego działalności,
- 3) przedstawienie sprawozdania finansowego i merytorycznego z działalności podmiotu za ubiegły rok lub - w przypadku dotychczasowej krótszej działalności - za okres tej działalności.

Przy rozpatrywaniu ofert organ ogłasza - cy konkurs:

1) dokonuje oceny zgłoszonych możliwości realizacji zadania przez podmioty uprawnione,

2) uwzględni dnia zadeklarowaną przez podmiot uprawniony jako działania i kwalifikacje osób, przy udziale których podmiot uprawniony ma realizować zadanie,

3) dokonuje oceny przedstawionej we wniosku kalkulacji kosztów realizacji zadania, w tym w relacji do zakresu rzeczowego zadania,

4) uwzględni dnia zadeklarowany udział środków finansowych własnych albo pozyskanych z innych źródeł na realizację zadania,

5) uwzględni dnia analiz i ocen realizacji zadań zleconych podmiotowi uprawnionemu w okresie poprzednim, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków,

6) uwzględni dnia wysokość dotacji, która jest przeznaczona na realizację zadania.

Oferty opiniowane są przez zespół opiniujący - cy w celu przedłożenia propozycji co do wyboru oferty. Decyzja o udzieleniu dotacji podejmuje Burmistrz Kolbuszowej po zapoznaniu się z opinią zespołu opiniującego. Od podjętych decyzji nie przysługuje odwołanie. W przypadku przyznania dotacji w wysokości innej niż wnioskowana, warunkiem zawarcia umowy jest korekta kosztorysu projektu.

Warunkiem przekazania dotacji jest zawarcie przed datą rozpoczęcia realizacji zadania umowy, według wzoru określonego Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2005 r., Nr 264, poz. 2207).

Oferty należy składać na adres:
Urząd Miejski w Kolbuszowej
ul. Obrońców Pokoju 21
36-100 Kolbuszowa
lub osobiście:

Urząd Miejski w Kolbuszowej
ul. Obrońców Pokoju 21
pokój Nr 13
36 - 100 Kolbuszowa
(017) 227 13 33

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi **1 lutego 2010r.**

Termin realizacji zadania - w okresie **od 1 lutego 2010r. do 31 grudnia 2010r.**

Oferty sporządzone wadliwie bądź niekompletnie, co do wymaganego zestawu dokumentów lub informacji, nie będą rozpatrywane ze względów formalnych.

Kultura

O KUŹNI SŁÓW KILKA...

Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych KUŹNIA to warsztat działania kilkunastu osób, które postanowiły podjąć działania kulturalno-społeczne na rzecz społeczności lokalnej, tj. mieszkańców powiatu kolbuszowskiego. Nazwaliśmy się kowalami, gdyż KOWAL to Kolbuszowski Ochotnik Wspierania Animacji Lokalnej. Stowarzyszenie oficjalnie powstało 7 maja 2009 r.

Naszym celem są działania m.in. z zakresu kultury, edukacji dzieci i młodzieży, rozwijania współpracy międzynarodowej czy promocji miasta, które stanowi b d nie tylko ciekawą propozycję dla mieszkańców powiatu, ale jednocześnie b d ich integruje i zachęca do aktywności, kreatywności. Chcemy inspirować i pobudzać do działania, a tym samym rozpocząć dialog o rzeczach – nie tylko dla nas – istotnych.

Dotychczas w ramach KUŹNIA zorganizowali my kilka akcji:

FOTO-ROK Kolbuszowa. W listopadzie ruszył pierwszy duży projekt – roczny konkurs fotograficzny. Jego celem jest zaktywizowanie mieszkańców Kolbuszowej i nie tylko, do poszukiwania ciekawych oraz wartościowych dla siebie miejsc w przestrzeni miasta. Co miesiąc internauci wraz z jury wybierają najlepsze zdjęcia spośród zgromadzonych w galerii. Od listopada w internetowej galerii miasta (www.kolbuszowawsieci.pl) znalazło się już ponad 100 fotografii, które można obejrzeć i ocenić!

Za horyzontem. Nasze pasje podróżnicze realizujemy poprzez organizowanie spotkań z ludźmi, którzy wrócili z ciekawych wypraw, podróżując w mniej lub bardziej niekonwencjonalny sposób. Dotychczas odbyły się pokazy slajdów z Patagonii (listopad) oraz Bukowiny (grudzień).

FOTO-ROK - zdjęcie grudnia, autor yustyn

W początkiem nowego roku zapraszamy na relacje z podróży do Norwegii (22 stycznia) i do krajów Południowej Azji (18 lutego).

Nawiązując do nieodległej historii miasta, chcemy także podjąć w ten sposób historię i kulturę żydowską, bo warto, aby „niepamięć kurzu (...)” jak wiatr nareszcie zwiął”. Pierwszą akcją z tego zakresu była projekcja filmu „Po-lin. Okruchy pamięci”, który opowiada o życiu społeczności żydowskiej w przedwojennych miasteczkach, również Kolbuszowej. Dokument

znajduje się w naszym archiwum i chętnie podejmiemy współpracę z zainteresowanymi instytucjami oraz szkołami w zakresie jego rozpowszechniania.

Na rok 2010 planujemy kontynuację podjętych inicjatyw, a także nowe przedsięwzięcia, m.in. poprzez wprowadzenie sztuki w przestrzeń miasta. Wszystkich, którym bliskie są nasze działania zapraszamy do współpracy!

ZARZĄD STOWARZYSZENIA KUŹNIA
KUZNIA@SILKUZNIA.ART.PL
WWW.SILKUZNIA.ART.PL

IDĄ, IDĄ KOŁĘDNICY

W kilkudziesięcioletniej historii kolbuszowskiego Przeglądu Widowisk Kolędniczych po raz trzecie wydarzenie to rozpoczęło się Mszą Św. i kolędniczą paradą. Uczestniczyło w nich ponad 100 kolędniczków, przebranych w samodzielnie wykonane z dużą fantazją stroje.

Anioły, herody, diabły, żydzi, dziady, królowie licznie reprezentowana mierzwi i ołnierze, a nawet siostra zakonna (która okazała się jednak by prawdziwą) emanowały blaskiem w pierwszych rzędach kościoła parafialnego p.w. św. Brata Alberta w Kolbuszowej. Intencją Mszy było zachowanie dawnych obyczajów, eksponujących wierzy i przywiązanie do kultury narodowej. Uczestnicy Liturgii byli niezwykle usatysfakcjonowani słowami Księdza Proboszcza, który podziękował w imieniu swoim i innych księży (a my limy, również tych wszystkich, którym nieobojętne jest zachowanie naszej tradycji i kultury)

za przedłużenie jej trwania w polskim społeczeństwie.

Po zakończeniu Mszy, z inicjatywy Księdza Proboszcza, wierni obejrzeli widowisko kolędnicze w wykonaniu zespołu z Kolbuszowej Górnej.

Następnie kolędniczy, w kilkustopniowym mrozie i zimowej scenerii, pomaszewali do Miejskiego Domu Kultury. Tam, na scenie, zaprezentowało się 14 zespołów. Licznie zgromadzona publiczność nagradzała oklaskami popis kolędniczków, które trwały bitych sześć godzin. Występowi towarzyszyła atmosfera ludowej zabawy z początkiem lasowiackim

Kolędniczy zgromadzeni przy ołtarzu w parafii św. Brata Alberta

Przemarsz z kościoła do Miejskiego Domu Kultury

mi specjałami w wykonaniu Koła Gospody Wiejskich z Domatkowa. Gdy jury udało się na obrady ze swad za piewali mali Lasowiacy z Zespołu Pie ni i Ta ca Górna oraz chór Barwy Jesieni.

Przełg d zako czył w napi ciu oczekiwany przez uczestników i publiczno werdykt jury.

I nagroda „Złoty turo ” – zespół folklorystyczny „Folusz” z Giedlarowej

II nagroda – zespół kol dniczy z Trzciany

III nagroda – zespół kol dniczy „Grodziszczoki” z Grodziska Dolnego

wyró nienia:

- za kultywowanie tradycji kol dowania z szopk – zespół kol dniczy „Brzozoki” z Brzozy Królewskiej
- za ciekawy i tradycyjny tekst kol dy

„z rajem” – zespół „Lesianie” z Kupna
 - za ciekawe widowisko z turo niem – zespół „Cmolasianie” z Cmolasu
 - za kultywowanie tradycji kol dniczych z okolic Kolbuszowej – zespół „Górnicy” z Kolbuszowej Górnej
 - za zaangażowanie młodzie y w przekazywaniu tradycji kol dowania: zespół kol dniczy z Głogowa Małopolskiego oraz zespół „Lubczanie” z Lubczy
 - za przygotowanie oryginalnych strojów kol dniczych – zespół kol dniczy z Przedborza

nagrody za najpi kniejsze kol dy:

- zespół „Stokrotki” ze Starego Dzikowa (za kol d „Z Panny Maryi Bóg narodzony”)
- zespół „Leszczynka” z Wólki Grodzkiej (za kol d „Graj z góry aniołowie”)

nagroda indywidualna dla odtwórcy ro-

li yda w widowisku prezentowanym przez zespół kol dniczy z Trzciany.

Kol dniczy id , id dalej przekazuj c nasz narodow tradycj . Apelujemy o kontynuowanie tego marszu, doskonalenie przedstawie i nie zniech canie si . Ka dy z zespołów był po cz ci realizatorem wielkiej misji, jaka spoczywa na barkach naszego pokolenia - przekazywania Polsko ci nast pcom.

Miejski Dom Kultury w Kolbuszowej, podejmuj c si zadania głównego organizatora imprezy, korzysta ze wsparcia merytorycznego i pomocy Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej oraz Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie. Wymienieni wy ej współorganizatorzy s równie sponsorami cz ci nagród.

RADOSNE KOLĘDOWANIE W PARAFII P.W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

Święta Bożego Narodzenia to okres, w którym wspólnie radujemy się z narodzin Chrystusa. W tym czasie, w domach i kościołach rozbrzmiewają przepiękne kolędy.

W okresie przed wi tecznym, w Kościele p.w. Wszystkich wi tych, parafianie piewaj cy w chórach parafialnych damsko-m skim oraz m skim, spotykali si na licznych próbach. Organista oraz dyrygent chóru Stanisław Frankiewicz, powołał czteroosobowy zespół muzyczny, który akompaniuje chórowi. W skład zespołu wchodzi nast puj ce instrumenty: flet poprzeczny – Maria Starzec, klarnet – Jerzy Wrona, skrzypce – Magdalena Bajor, wiolonczela – Małgorzata Fryc.

Repertuar chóru składa si z oryginalnych kol d, których cz sto nie usłyszymy podczas tradycyjnych mszy Bo onarodzeniowych, m.in.: „Dlaczego dzisiaj”, „ pij sładka dziecino”, „Kol da Mazur”, „Bracia patrzcie jeno”. Kol dy i pastorałki wykonywane s podczas mszy w. w trakcie wi t jak i w pó niejszym okresie wi tecznym.

Zespół wraz z chórem usłyszymy także podczas wi t Wielkanocnych, na któ-

Chór wraz z zespołem podczas występu w dniu Bożego Narodzenia

re posiada również ciekawy repertuar. Twórczo naszych parafian sprawia, e wspólne kol dowanie zgromadzonych

wiernych prze ywamy z jeszcze wi kszym entuzjazmem i rado ci .

MARIA STARZEC

NA TRZECH KRÓLI

Zgodnie z tradycją, 6 stycznia na drzwiach chałup w kolbuszowskim skansenie napisano kredą litery: „K+M+B, 2010” które są nieco zmienioną formą skrótu łacińskiej inskrypcji CMB „Christus Mansionem Benedicat”, tzn. Niech Chrystus błogosławi temu domowi!

W ten dzień obchodzone jest ostatnie w okresie Bożego Narodzenia wiązanie – Objawienia Pańskiego, tradycyjnie związane z Trzech Królami. Przypomina ono historię trzech Mędrców ze Wschodu, którzy kierując się gwiazdą udali się do Betlejem.

Tak jak Kacper, Melchior i Baltazar przynieśli Jezusowi dary: mirr, kadzidło i złoto, ludzie idąc w ten dzień do kościoła nieśli do poświęcenia: srebrne monety, mirr, kredę i kadzidło, czasem też wodę. Kadzidło można było nabyć w sklepie, w mieście, ale często przygotowywano je również domowym sposobem. W jego skład wchodziły: owoce jałowca, suszone zioła, pokruszony drobno opłatek i kreda. Czasem dodawano nawet potłuczone bursztyny lub prawdziwie korale, nadaj-

ce kadzidłu pod wpływem ciepła pińskich zapachów. Po powrocie z kościoła kredę pisano na drzwiach domów i stajen K+M+B, oraz aktualny rok. Napis taki umieszczano czasem też na tragarzu, głównej belce biegnącej pod sufitem nad rodzajem izby. A zdarzało się nawet, że kredę wokół chałupy rysowano koło „by diabeł nie miał do niej przystępu”. Obchodzono dom i obejcie, okadzając je wianem kadzidłem. Wszystkie te zabiegi miały na celu zabezpieczenie zagród przed wszelkimi nieszczęściami.

Warto dodać, że po Bożym Narodzeniu chodzili po wsi „kol dziorze”: z szopką, z turoniem, z rajem, a charakterystyczne dla wieczora przed i samego dnia Trzech Królów było chodzenie z gwiazdą. W ten dzień kolowały też porzebia-

ne odpowiednio kobiety, tzw. babska kolada. Czasem dopiero noc przed wianem Trzech Królów chłopcy ustawiali pod oknami domów dziewczyn, które sobie upodobały – słomianą kukłę tzw. mieciarza. Następnego dnia przychodzili z miotłami i zamiatając rozrzuconym przez siebie słomę oczekiwali na datki. Często dochodziło też do porwania dziewczyny, którą gospodarz musiał później wykupić, czy też młodzieńców napitkiem i zakuskiem.

Kończąc słowami, deklamowanymi przez odwiedzających domy na tzw. Nowe Lato kolowników, powtarzamy za nimi: Na szczęście, na zdrowie, na ten Nowy Rok!

JUSTYNA NIEPOKÓJ

PLANY TOWARZYSTWA

Dnia 7 stycznia 2010 r., w Sali Gminnej Biblioteki Publicznej w Dzikowcu, odbyło się spotkanie członków Towarzystwa Przyjaciół Dzikowca. Wśród zaproszonych gości znaleźli się wójt gminy Dzikowiec Krzysztof Klecha oraz sekretarz Augustyna Płaza.

Celem spotkania było nie tylko podsumowanie ubiegłego roku, ale w głównej mierze nakreślenie kierunków działań i tematów, jakimi powinno zająć się Towarzystwo w rozpoczynającym się 2010 roku. Priorytetem stała się redakcja „Gazety Gminnej” - kwartalnika, który dawałby możliwość publikacji swoich osiągnięciom wszystkim mieszkańcom Gminy Dzikowiec, jak również stałby się informatorem o aktualnych inwestycjach, wianych

ciekawych wydarzeniach z naszego terenu. Jednak, aby to było możliwe, potrzebne są pewne zmiany w statucie Towarzystwa, którymi trzeba zająć się w najbliższym czasie. Kolejnym celem, jaki chcemy realizować, jest gromadzenie ciekawych pamiątek historycznych. Z tego miejsca zwracamy się do mieszkańców ziemi kolbuszowskiej, którzy są w posiadaniu pamiątek historycznych, a w szczególności ci starych fotografii pochodzących

z Dzikowca i najbliższej okolicy, o kontakt e-mailowy: tpdzikowca@o2.pl lub telefonicznie 17-2273533. Zgromadzone w ten sposób materiały posłużyłyby do zorganizowania w przyszłości ciekawej ekspozycji i być może dostarczyłyby nowych informacji na temat przeszłości naszej gminy.

MARCIN ZIMNY

IX GMINNY PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ W DOMATKOWIE

Wianę Bożego Narodzenia to najbardziej uroczyste wianę w naszej tradycji. Wianę, na które wszyscy czekamy z utęsknieniem. Wianę, do których przygotowujemy się długo i starannie. Słone dni, kiedy po wianę mamy więcej czasu i ciepła swojej rodzinie, bliskim i nieznanym. Aby przypomnieć dokładnie sens tych wian, 18 grudnia 2009r., w szkole podstawowej w Domatkowie, odbył się, już po raz drugi, konkurs pod hasłem „Tradycje i Zwyczaje wianę Bożego Narodzenia”. Tradycją w szkole stało się organizowanie wystaw prac plastycznych, szopek i stroików. Ponadto w czasie trwania konkursu można było obejrzeć pięknie przygotowane przez dzieci i ich opiekunów Jasełka, a także posłuchać mistrzowsko wyśpiewanych kolęd i pastorałek. W konkursie, poza uczniami z Domatkowa, udział

wzięły też dzieci z wielu siedzących szkół podstawowych naszej gminy - były to: Bukowiec, Przedbórz, Kupno, Werynia, Kolbuszowa Górna, a także Szkoła Podstawowa nr 1 i nr 2 z Kolbuszowej. Wszyscy uczestnicy zostali nagrodzeni gromkimi brawami oraz nagrodami, którymi były piękne księżki.

A oto laureaci:

Kategoria Muzyczna, kl. I-III - Joanna Zawadzka, SP Kolbuszowa Górna,

Kategoria Muzyczna, kl. IV-VI - Karolina Stadnicka, SP Kolbuszowa Górna, Szymon Nowakowski, SP Domatków,

Kategoria Jasełka, kl. I - VI - SP Kupno,

Szopki, kl. I-III - Szymon Skowron, SP Domatków,

Szopki, kl. IV-VI - Wojciech Saj-

dak, SP Domatków, Szymon Nowakowski, SP Domatków, Stroiki wianę teczne, kl. I-III - Wiktoria Mucha, SP Domatków, Stroiki wianę teczne, kl. IV-VI - Gabriela Kwoka, SP Przedbórz,

WSZYSTKIM SERDECZNIE GRATULUJEMY!

Szopka wykonana przez uczniów

JUBILEUSZ KS. PRAŁATA ADAMA SUDOŁA

Co roku obchodzimy różnego rodzaju rocznice. Te mniej i bardziej ważne. Pomijając jednak wszelkie rankingi ważności, to należy jednak stwierdzić, że są takie wyjątkowe jubileusze, o których szczególnie należy pamiętać przede wszystkim dlatego, że dotyczą one osób, które swoimi dokonaniem budują sobie już za życia pomnik trwalszy i dostojniejszy od tych z kamienia i spiżu.

Tak właśnie osobą jest ks. prałat Adam Sudoł, długoletni proboszcz Sanockiej Fary - lipnicki rodak. Dlatego, z okazji 65 rocznicy jego wstąpienia do kapłaństwa, warto przypomnieć jego życie i dokonania tego wybitnego kapłana, kaznodziei, patrioty, pisarza, który na stałe wpisał się w dzieje naszego podkarpackiego Kościoła.

Należy on do tych kapłanów, synów lasowiackiej, kolbuszowskiej ziemi, którzy zostali moralnie, patriotycznie i religijnie uformowani jeszcze w czasach II Rzeczypospolitej oraz w najtrudniejszym okresie dla narodu polskiego, jakimi były lata II wojny światowej. 30 grudnia 1944 r. otrzymał wieniec kapłański w Bazylice Ojców Jezuitów w Starym Wsi.

Urodził się 7 kwietnia 1920 r. w Lipnicy koło Kolbuszowej. Jego rodzice to Jan Sudoł i Teresa ze Straubów. Gospodarzyli oni na tzw. „czwartkowym” gospodarstwie, które liczyło 10 morgów gruntu. Mieszkali w środku wsi, na wprost kaplicy, która stała w tym miejscu, gdzie dzisiaj jest lipnicki kościół. Ojciec ks. Adama Sudoła dostąpił wielkiego zaszczytu, gdy został, 26 stycznia 1919 r., wybrany na posła do Sejmu Ustawodawczego odrodzonej Polski. Tak więc ksiądz Adam przyszedł na świat jako syn posła. Miał liczne rodzeństwo - trzech braci: Józefa, Stanisława i Jana oraz cztery siostry: Annę, Katarzynę, Helenę i Stefanię. Naukę rozpoczął w miejscowej szkole. Po ukończeniu V klasy, w 1931 r., zdał egzamin i został przyjęty do Gimnazjum im. Ks. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie. Uczył się tam przez 5 lat, by z kolei w 1936 r. wstąpił do Małego Seminarium w Przemyślu, a zarazem kontynuował naukę w tym mieście w Gimnazjum im. Morawskiego. Tam też zdał w maju 1939 r. maturę i przybył do swojej rodzinnej wsi Lipnica, by po wakacyj-

nej przerwie rozpocząć studia w Wyższym Seminarium Duchownym w Przemyślu. Te plany na razie nie mogły być zrealizowane, bo wybuchła wojna. Mieszkał więc w rodzinnym domu i pracował w oddalonym o 5 km leśnictwie Włostok. Dopiero w czerwcu 1940 r. ojciec zawiązał go furmanką pod Brzozów, gdzie w lesie, w willi zwanej „Anatolówka”, mieściło

Ks. Adam Sudoł jako maturzysta w 1939 r.

się w czasie wojny w Przemyślu. Wyższe Seminarium Duchowne. Warunki zamieszkania i nauki seminarzystów były niezwykle trudne. W jakichś spartańskich warunkach przygotowywał się do kapłaństwa, opisał to w książce „Moja droga do kapłaństwa”, gdzie pisze między innymi tak: „W mieszkaniu, gdzie stały nasze łóżka, gdzie uczyliśmy się, przebywaliśmy przez cały dzień, w okresie mrozów zamarzała codziennie woda w wiadrze i w miednicy (...). Na wykłady chodziliśmy w płaszczach, ale i tak marzniemy. Głodni nie jesteśmy, ale jedzenie monotonne, mało kaloryczne, za mało tłuszczu, w długim czasie (...). Warunki mieszkaniowe, uczenia się, wyżywienia mieliśmy spartańskie. Nie było miejsca dla lalusiów, maminsyneków. Studiować mogli ludzie przyzwyczajeni do pracy, niewygód, niedostatku, mało wymagający, obowiązkowi, twardzi.” Takim człowiekiem był też ks. prałat A. Sudoł, który całym swoim kapłańskim życiem udowodnił, że nigdy nie cofał się przed trudnościami. Potrafił zawsze przeciwstawić się tym, którzy nie postępowali zgodnie z ponadczasowymi wartościami, jakimi są: prawda, miłość i dobro.

Po wstąpieniu do kapłaństwa przez kilka miesięcy przebywał w domu rodzinnym i pomagał w pracy duszpasterskiej księdom w parafii Dzikowiec. Dopiero we wrześniu 1945 r. otrzymał aplikację na wikariusza w Miechocinie koło Tarnobrzega. Pracował tam do 1947 r. Uczył religii w szkołach podstawowych w: Miechoci-

nie, Nagnajowie i Ocicach, a także w gimnazjum tarnobrzesckim, gdzie nauczał również historii. Z pierwszą swoją parafią związał się bardzo. Píše o tym po latach tak: „...al mi było Miechocina, al mi było gimnazjum w Tarnobrzegu. Czułem się związany z parafią i młodzieżą. W życiu nieraz używałem określenia, że Miechocin to moja pierwsza miłość.”

Kolejne jego parafie to Majdan Królewski, Rzeszów Fara i Krosno Fara. Były one bardzo duże. Pracy więc było mnóstwo: odprawianie mszy świętych, głoszenie kazania, konfesjonał, odwiedzanie chorych w szpitalu i domach, chrzty, pogrzeby, a także katechizacja w szkołach podstawowych oraz zawodowych i rednich. Każdego dnia był przepełniony pracą. Ta niezwykle intensywna działalność kaznodziejska doprowadziła do poważnej choroby gardła. Nastąpił długotrwały okres leczenia oraz przeniesienie do mniejszych parafii - najpierw do Hynego, a potem Niewodnej, gdzie było trochę mniej pracy związanej z głoszeniem kazania, katechez i modlitwą na było podleczyć zniszczone struny głosowe. Ale już w 1957 r. ksiądz otrzymuje aplikację do parafii Stalowa Wola. Ta parafia była też bardzo duża. Nie brakowało więc pracy, a zwłaszcza tej związanej z prowadzeniem katechezy w stalowowolskich szkołach. Uczył w Liceum Pedagogicznym, Technikum Hutniczo-Mechanicznym i Zespole Szkół Zawodowych i Szkole Podstawowej nr 2.

Po kilkuletniej pracy w Stalowej Woli, w sierpniu 1962 r., objął funkcję katechety w Przeworsku, a z kolei w styczniu 1964 r. został mianowany administratorem parafii Munina. Mimo, że bardzo krótko zarządzał parafią, bo tylko trzy lata, to zdążył zrealizować dwie inwestycje: malowanie kościoła i założenie centralnego ogrzewania. W czerwcu 1967 r. został najpierw wikarym ekonomem w sanockiej parafii, a trzy miesiące później został mianowany administratorem tej parafii. Tu proboszczował aż do przejścia na emeryturę w 1995 r. i nadal jest związany z tym sanockim kościołem.

Ksiądzem prałatem Adamem Sudołem zawsze, a do 1989 r., interesował się najpierw Urzędem Bezpieczeństwa, a później Służbą Bezpieczeństwa. Jego patriotyczne kazania, zdecydowana antykomunistyczna postawa, były powodem

wielu utrudnie jakie spotkały go ze strony UB i SB. Jeszcze kiedy był wikarym w Rzeszowie „nieznani sprawcy” wybili szyby w jego mieszkaniu. Wielokrotnie był wzywany na rozmowy z dyrektorami Wydziału do Spraw Wyzna. Odmawiano mu wydania paszportu. Nie zgodzono się, aby został mianowany proboszczem w Łczkach Jagiellońskich. Również ówczesne władze nie zgadzały się, aby objął ten urząd w Muninie i Sanoku. Dlatego też przejmował zarząd nad tymi parafiami jako wikary ekonom. Drogą telefoniczną i listową otrzymywał setki anonimów, w których były zawarte różne groźby pod jego adresem. Na jego temat bezpieczeństwa rozpowszechniała wiele plotek, które miały go zdyskredytować w oczach parafian. Mimo tych trudności i prześladowań nigdy się nie ugiął. Wygłosił setki kazania o treści patriotycznej, w których ukazywał prawdziwe oblicze komunizmu. Był organizatorem mszy w tych za Ojczyznę, które były odprawiane w czasie wiotnych narodowych, a gdy wprowadzono stan wojenny odprawiane one były 13 katedro miesięca. Organizował odczyty niezależnych historyków, dziennikarzy i publicystów. W latach osiemdziesiątych z jego inicjatywy na murach sanockich obiektów sakralnych zostały umieszczone tablice pamiątkowe ku czci Józefa Piłsudskiego, dowódcy AK, Grzegorza Przemyska oraz organizowano patriotyczne manifestacje, zgromadzenia, pochody. Jego wikarówka, a później sanocka plebania były zawsze miejscem azylu dla tych ludzi, którzy mieli odwagę przeciwstawić się władzy ludowej. O tej swojej walce z komunizmem po latach pisze tak: „Ta moja działalność narażała mnie na wiele trudności, szykan, prześladowań. Moje życie, takie miałem wrażliwość, podobne było do chodzenia po linie, z której w każdej chwili można spaść. (...) Nie tutaj, ale ta walka (przez całe życie) z komunizmem w Polsce, dawała mi dużą satysfakcję. Nie dałem się nigdy przestraszyć, złamać, sterroryzować...”

Ta walka ks. prałata Adama Sudoła

o wolną Polskę została po roku 1989 zauważona i doceniona. W 1993 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Wałęsa nadał mu Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Rada Miasta Sanoka, uchwałą z 1994 r., uhonorowała go tytułem Honorowego Obywatela Królewskiego Wolnego Miasta Sanoka. Został także doceniony przez NSZZ „Solidarność” otrzymując w 1995 r. tytuł Honorowego Członka NSZZ „Solidarność”.

Życiu i działalności ks. prałata Adama Sudoła poświęcono także dwie obszernie publikacje. Pierwsza z tych księzek zatytułowana: „Kapłan wielkiej odwagi” wydana została w 2004 r. z okazji jubileuszu 60-lecia jego kapłaństwa. Druga „Kryptonim Agresor” ukazała się dwa lata później, zawiera dokumenty, jakie na temat jego działalności gromadziła Służba Bezpieczeństwa i Urząd do Spraw Wyzna.

Należy zaznaczyć, że praca ks. Adama Sudoła zawsze była pozytywnie oceniana przez władze kościelne. Doceniano jego umiejętności duszpasterskie.

Otrzymał tytuł prałata. Był przez wiele lat dziekanem, a nawet archiprezbiterem sanockim.

Emerytura to dla niego nie czas wypoczynku. Był i jest nadal niezwykle aktywny. W latach 1999-2005 napisał i opublikował kilka księzek: „Polska Ojczyzna moja” (2 tomy), „Wybór z Księgi Ogłoszeń Parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku”, „Kazania i przemówienia” (2 tomy), „Moja droga do kapłaństwa”, „Tam był mój dom”. Te obszernie dzieła są bardzo cennym źródłem historycznym

nie tylko dla dziejów Kościoła XX wieku, ale także zawierają wiele niezwykle istotnych informacji o życiu polskiej wsi, warunkach bytowania społeczeństwa, historii o wiary. Prezentujemy te wiele sylwetek osób, które zasługują na to, aby pamiętać o nich nie zginęła.

Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje także wielka miłość, jaką darzył ks. prałat Adam Sudoła swoją Ojczyznę. Zawsze był dumny ze swego chłopieckiego pochodzenia. Jak tylko mu czas pozwolił odwiedzał, i nadal to czyni, swoją rodzinę w Lipnicy. Był inicjatorem umieszczenia tych tablic pamiątkowych.

Pierwsza z nich upamiętnia dzieło, który zasadzono w 1928 r., w 10 rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę. Druga tablica jest poświęcona pamięci lipniczan, którzy zginęli w latach 1939-1945 z rąk niemieckiego agresora. Do biblioteki szkolnej w Lipnicy przekazał kilkadziesiąt księzek ze swego księgozbioru. Spotykał się z uczniami lipnickiej szkoły z okazji rocznic narodo-

Ks. Prałat Adam Sudoła

wych, wiotnych i zasadził z młodzieżą szkolną, w 80 rocznicę niepodległości, pamiątkowe drzewo. Wspierał materialnie budowę kościoła i plebanii w rodzinnej wsi. Jest fundatorem piwnicy w lipnickim kościele.

Niech ten artykuł będzie skromnym podziękowaniem za tę wielką lekcję miłości do Boga oraz do tej dużej i małej Ojczyzny, jak nam dawał i daje ks. prałat Adam Sudoła.

WOJCIECH MROCZKA

Panu
Waldemarowi Machecie
Wicestarście Kolbuszowskiemu

Głębokie wyrazy współczucia z powodu śmierci

Ojca

składają:

Regionalne Towarzystwo Kultury im. J.M. Gosłara
oraz Redakcja Ziemi Kolbuszowskiej

Panu
Waldemarowi Machecie
Wicestarście Kolbuszowskiemu

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Ojca

składają

Dyrekcja oraz pracownicy Miejskiej i Powiatowej Biblioteki
Publicznej w Kolbuszowej

„A słowo stało się ciałem i zamieszkało między nami,
cóż to za potężne słowa.

One wyrażają najgłębszą prawdę o największym zdarzeniu,
Jakie miało miejsce w historii ludzkości.”

PAPIEŻ JAN PAWEŁ II

Na nadchodzące
Święta Bożego Narodzenia,
pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia:
spokoju, zrozumienia
i rodzinnego ciepła.

Niech Wigilijna Noc przyniesie radość,
rozbudzi miłość
oraz doda sił w pokonywaniu codziennych
problemów i przyniesie satysfakcję
w wypełnianiu obowiązków zawodowych.

Stojąc u progu Nowego Roku życzymy wszelkiego błogosławieństwa od
Nowonarodzonego.

Z najserdeczniejszymi pozdrowieniami
i życzeniami

Przewodniczący Rady Powiatu
Tadeusz Kopeć

Starosta Kolbuszowski
Józef Kardys

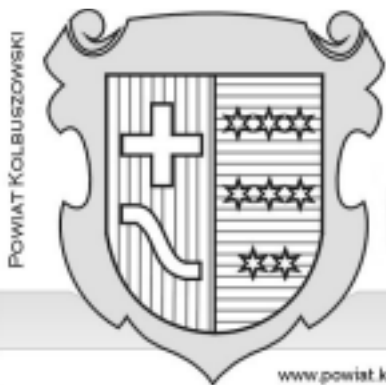

Boże Narodzenie 2009

Redakcja *Ziemi Kolbuszowskiej* bardzo przeprasza Przewodniczącego Rady Powiatu Tadeusza Kopcia i Starostę Kolbuszowskiego Józefa Kardysia oraz naszych Czytelników za błędnie wydrukowane życzenia.

Z winy chochlika drukarskiego wydrukowano w poprzednim numerze *Ziemi Kolbuszowskiej* życzenia, w których zabrakło polskich liter. W związku z powyższym pozwalamy sobie zamieścić powtórnie poprawny tekst życzeń.

REDAKCJA

INFORMACJE POWIATOWE

POWIAT ■ RADA ■ STAROSTWO

www.powiat.kolbuszowski.pl

e-mail: informacje@kolbuszowski.pl

tel. +48 (17) 22 75 800, fax +48 (17) 22 71 523

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, stycze 2010 roku

Sz. P. Józef Kardyś
Starosta Kolbuszowski
i władze Powiatu

Szanowni Pa stwo!

Z okazji Nowego Roku 2010 prosz przyj najlepsze yczenia wszelkiej osobistej i zawodowej pomy lno ci. ycz Pa stwu satysfakcji z wykonywanej pracy, a tak e powodzenia i sukcesów w realizacji noworocznych zamierze słu cych dobru lokalnej społeczno ci. Za Pa stwa po rednictwem pragn równie przekaza serdeczne pozdrowienia wraz z yceniami szcz liwego Nowego Roku wszystkim mieszka com Pa stwa gmin, powiatów i województw.

Rok 2010 jest dla polskich samorz dowców rokiem jubileuszowym, w którym obchodzi b dziemy dwudziestolecie re-aktywowania samorz du terytorialnego. Patrz c z perspektywy mijaj cych dwóch dekad, jakie dziel nas od pierwszych, w powojennej historii wolnych wyborów do samorz du lokalnego, mo na stwierdzi , e przywrócenie idei samorz dno ci stało si istotnym czynnikiem post pu ekonomicznego i społecznego w naszym kraju i szans na rozwój Polski. Ogromna w tym zasługa działaczy samorz dowych, którzy potrafili nadawa dynamizm yciu miejscowych wspólnot oraz przekona ludzi do zmian i podejmowania zbiorowego wysiłku na rzecz mieszka ców swojej gminy, powiatu i województwa.

Gratuluj c dotychczasowych osi gni , raz jeszcze ycz Pa stwu oraz wszystkim samorz dowcom, aby pełniona słu -ba publiczna przysparzała Pa stwu w Nowym Roku wielu powodów do zadowolenia, daj c poczucie dumy i dobrze wypeł-nianego obowi zku.

DOKONANIA SAMORZĄDU POWIATU KOLBUSZOWSKIEGO W 2009 ROKU

Szanowni Mieszkańcy!

Dobiegł końca rok 2009. Koniec roku to najlepsza okazja do podsumowań. Chciałbym przypomnieć najważ-niejsze inwestycje i działania Samorządu Powiatu Kolbuszowskiego zrealizowane w 2009 roku. Nadmienię, że mi-niony rok był dla Powiatu Kolbuszowskiego rokiem kolejnych dużych i niewątpliwie znaczących osiągnięć.

OŚWIATA I EDUKACJA

Szkoły: Zespół Szkół Technicznych, Liceum Ogólnokształc ace w Kolbuszo-wej i Zespół Szkół Agrotechniczno-Ekono-micznych w Weryni oraz placówka o wia-towa Centrum Kształcenia Praktycznego w Kolbuszowej to dzisiaj całkiem inne pla-

cówki ni rok czy dwa lata temu. Szkoły, dla których jeste my organem prowadz -cym, posiadaj wietnie wykształcon ka-dr pedagogiczn , bardzo dobre warunki kształcenia oraz doskonał baz do nauki zawodu. Dyrekcje szkół wraz z gronem pedagogicznym wprowadzili wiele inno-

wacyjnych zmian dotycz cych struktury i funkcjonowania szkoły. W szkołach uru-chomiono kolejne kierunki kształcenia. Postawiono na jako nauczania i wycho-wania. Do u ytku zostały oddane nowo-czesne sale lekcyjne wyposa one w naj-nowocze niejszy sprz t oraz pracownie

komputerowe. W ZST, CKP, LO w Kolbuszowej i ZSA-E w Weryni od początku roku 2009 prowadzone były prace remontowe, mające na celu poprawienie bazy lokalowej zgodnie z wymogami i standardami obowiązującymi w tego typu placówkach o wiatowych. Od stycznia 2009 r. wykonano następujące prace w ZST: remont korytarzy w części głównej i lewym skrzydle budynku; remont dwóch klatek schodowych (głównej i na lewym skrzydle); remont wiatrołapów od ul. Janaka Bytnara i placu szkolnego, polegający na przebudowie przejścia, wyrównaniu podłogi, położeniu płytek oraz szpachlowaniu i malowaniu; remont portierni szkolnej; remont sal lekcyjnych. Został przeprowadzony kompleksowy remont gabinetu pedagoga szkolnego i prace przy ogrodzeniu szkolnym. W okresie wakacyjnym wyremontowano klasy wielozawodowe i przystosowano je do potrzeb nowego kierunku - Technik Hotelarstwa, zgodnie ze standardami ministerialnymi. Dodatkowo odnowiono klatki schodowe i korytarze na prawym skrzydle szkoły oraz wykończono bufet szkolny. Dzięki złożeniu przez Powiat Kolbuszowski wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego szkoła pozyskała środki na modernizację infrastruktury edukacyjnej i dydaktycznej, obejmującej: modernizację i wyposażenie 5 pracowni kształcenia zawodowego oraz rozbudowę sali gimnastycznej o siłownię z przebudową istniejącego zaplecza sanitarno - technicznego. Oprócz zadań inwestycyjnych projekt obejmuje również wyposażenie ZST w sprzęt i materiały dydaktyczne i edukacyjne: zakup wyposażenia ogólnodydaktycznego pracowni mechanicznej i budowlanej (5 pracowni), zakup obrabiarek CNC, zakup specjalistycznego wyposażenia dydaktycznego pracowni materiałów budowlanych, zakup aparatów dydaktycznych do pracowni technicznych budownictwa, zakup systemu dydaktycznego do nauki programowania obrabiarek sterowanych numerycznie, zakup sprzętu sportowego do siłowni. Łączny koszt zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2009-2010 wynosi 1 337 884,93 zł. Dofinansowanie z EFRR powyższych zadań wynosi 936 385,66 zł. Całkowite wydatki kwalifikowane projektu na lata 2007 - 2010 to kwota 2 272 356,04 zł w tym dofinansowanie wynosi 1 590 641,02 zł.

W LO w Kolbuszowej od stycznia 2009 r. wykonano remont dachu nad zapleczem sali gimnastycznej LO. Zakres i rodzaj robót obejmował: wymianę całego ist-

niej tego pokrycia z blachy trapezowej powlekaną, z wykorzystaniem konstrukcji stalowej i wykonanie nowego pokrycia z blachy trapezowej alucynkowej; docieplenie kominów oraz wymian rynien z blachy ocynk. na rynny z blachy alucynkowej. Wartość wykonanych robót to kwota 60 000,00 zł. Dodatkowo w LO wykonano: wymianę armatury łazienkowej; kapitalny remont sal lekcyjnych wraz z wymianą oświetlenia; malowanie korytarza dolnego; wymiana pionu wodno - kanalizacyjnego dla sal lekcyjnych, zaplecze dyrektora, zaplecze konserwatora.

Centrum Kształcenia Praktycznego w Kolbuszowej w ramach zadania „Przebudowa istniejącego budynku Centrum Kształcenia Praktycznego na Regionalne Centrum Transferu Nowoczesnych Technologii Wytwarzania” zakończył remont pomieszczenia warsztatowego na profesjonalną klasę pracowni obrabiarek sterowanych numerycznie. Powiat kolbuszowski przeznaczył na ten cel kwotę 30 000,00 zł. Pracownia jest ściśle związana z pracownią obrabiarek CNC. Szkolenia odbywają się na pracowni symulacji, a uczniowie, lub grupy uczniów, tworzą kolejny program przechodzący do pracowni obrabiarek i wykonują go na maszynie. Firma PIAST P.H.U. z Kolbuszowej, będąca producentem galanterii drewnianej i zajmująca się produkcją metalowych elementów z różnych metod obróbki skrawania, ma przekazać nieodpłatnie placówce obrabiarek numeryczną EM-CO-TURN na szkolenia uczniów CKP. Warto dodać, że w nowoczesnym laboratorium prowadzone będą również kursy służące opanowaniu następujących umiejętności: programowanie obrabiarek sterowanych numerycznie, obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie, różne metody przenoszenia programów NC pomiędzy komputerem z maszyn, symulacja na obrabiarce i wyko-

nywanie przedmiotów według stworzonych wcześniej programów NC, mocowanie i pozycjonowanie narzędzi skrawających, wczytywanie danych maszynowych (MSD) oraz podstawy wytwarzania wspomnianego komputerem.

W ZSA-E w Weryni poprawiona została estetyka klas i korytarzy w szkole. Został przeprowadzony remont instalacji elektrycznej nad budynkiem zaplecza szkoły, w którym prowadzone są zajęcia z zakresu technologii żywienia, gospodarstwa domowego i kucharz małej gastronomii. Szkoła wyposażona została w pracownię multimedialną i internetową, a także w profesjonalny sprzęt dydaktyczny i naukowy oraz nowoczesne oprogramowanie.

Dodatkowo w szkołach realizowane są projekty w ramach „Kapitału Ludzkiego”. W ZST projekt „Solidne fundamenty” na kwotę 82 707,00 zł, w ZSA-E Werynia „Młodzi pasjonaci kuchni” na kwotę 57 476,00 zł oraz LO projekt Comenius - Partnerskie Projekty Szkół w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” kwota 19 119,00 zł.

SŁUŻBA ZDROWIA

Przyznajemy, że w sprawie i problemy służby zdrowia zaangażowałem się osobiście bardzo mocno. W roku ubiegłym na rzecz szpitala zlecono opracowanie dokumentacji projektowej na kompleksową termomodernizację obiektów użyteczności publicznej w Przychodni nr 2 w Kolbuszowej na łączną kwotę 17 000,00 zł. W roku bieżącym zostaną poczynione dalsze procedury związane ze złożeniem wniosku do Regionalnego Programu Operacyjnego celem dalszej realizacji. W szpitalu uruchomiono nową windę. Stało się także dzięki środkom przekazanim przez powiat, który dołożył 200 000,00 zł, środki własne szpitala to 200 000,00 zł. Oddział Dializoterapii i Nefrologii SP ZOZ wyposażono w szyb-

Zarząd Powiatu Kolbuszowskiego. Fot. A. Jarosz

windowy i wind, umowa liwiący osobom niepełnosprawnym swobodne poruszanie się. Cały koszt realizacji to kwota 189 222,00 zł, w tym rodki powiatu 54 319,00 zł, dofinansowanie PFRON 134 902,00 zł. Dodatkowo zakupiono nowy samochód na potrzeby Oddziału Dializoterapii i Nefrologii, służący do przewozu osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie PFRON to kwota rzędu 82 089,00 zł, powiat przeznaczył na ten cel 37 227,00 zł. Samorząd Powiatu przeznaczył kwotę 95 000,00 zł na realizację zadania p.n. „Budowa dachu nad budynkiem Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Lipnicy”. Zakres robót obejmował: docieplenie stropodachu niewentylowanego wełną mineralną, pokrytego papierem z wykończeniem wewnątrz dachowej drewnianej, pokrytej blachą powlekaną dachówkopodobną, podmurowanie i docieplenie kominów oraz wymiana rynien z blachy ocynkowej na rynny z blachy powlekaną.

DROGI, ICH MODERNIZACJA I INWESTYCJE

W 2009 roku w każdej gminie powiatu wykonano liczne zadania inwestycyjne na drogach, które poprawiły znacząco warunki dla gmin, miasta lub danej miejscowości szlaki komunikacyjne. Udało się w Powiecie Kolbuszowskim wybudować i zmodernizować około 35 km dróg (dodatkowo: odbudowa mostów, przebudowa przepustów, budowa mostu w Porbach Wolskich, budowa chodników, opracowanie dokumentacji). Na inwestycje te poniesiono nakłady w wysokości 19 096 600,00 zł, w tym remont mostu w Porbach Wolskich 1 090 680,00 zł. W ramach robót utrzymaniowych, polegających na remontach czystkowych nawierzchni bitumicznych i wierzchnich, czyszczeniu bocznych i renowacji rowów przydrożnych wydatkowano kwotę 2 469 000,00 zł. W powyższej kwocie w ramach remontu dróg wykonano nową nawierzchnię na 3 odcinkach dróg powiatowych tj. Trzysówka – Siedlanka 1,2 km, Mazury – Zielonka 2,3 km, Nowa Wieś – Zapole 0,8 km. W ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych odbudowano 4 odcinki dróg powiatowych, za łączną kwotę 76 931 000,00 zł, finansowanych ze środków powiatu przy znacznym udziale dotacji z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, współfinansowanego z funduszy europejskich zmodernizowano, 26 km dróg na łączną kwotę 14 735,000 zł.

POMOC SPOŁECZNA

Samorząd powiatowy w sposób szczególny podchodzi do rozwiązywania proble-

mów związanych z pomocą społeczną.

Dużym sukcesem jest przystąpienie powiatu do realizacji rządowego programu ograniczenia przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpiecznie” – „Przerwij milczenie – sięgnij po pomoc”, a także programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto w ramach realizacji rządowego programu powiat współuczestniczy za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w podzespole zajmującym się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej.

W Starostwie Powiatowym działa Powiatowa Wypoczynialnia Sprawy Rehabilitacyjnej i Urzędzie Pomocniczych. Wypoczynialnia świadczy swoje usługi na rzecz osób niepełnosprawnych. Nieodpłatnie udostępnia osobom niepełnosprawnym z terenu powiatu kolbuszowskiego sprzęt rehabilitacyjny i urządzenia pomocnicze. W ramach działa Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest udzielanie i upowszechnianie informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, osoby niepełnosprawne, ich opiekunowie i rodziny mają możliwość skorzystania z bezpłatnych porad Radcy Prawnego.

DZIEDZICTWO NARODOWE

I UPOWSZECHNIANIE KULTURY

W trosce o dziedzictwo narodowe i upowszechnianie kultury powiat udzielił dla Pałacu i Sanktuarium Przemienienia Pańskiego w Cmolasie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane zabytkowego XVII-wiecznego muru ogrodzenia drewnianego kościoła pw. Przemienienia Pańskiego kwotą 7 500,00 zł. Powiat udzielił też dotacji dla Diecezji Sandomierskiej na wykonanie dokumentacji konserwatorskiej i projektu budowlanego zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz roboty budowlane przy zabytku oficyna dworska w Hucie Komorowskiej w kwocie 27 000,00 zł.

INNE DZIAŁANIA I OSIĄGNIĘCIA

Sprawni i dobrze funkcjonujący samorząd to podstawa sukcesu. Dzisiejszy samorząd powiatu kolbuszowskiego jest bardzo dobrze postrzegany w województwie podkarpackim.

Bardzo cenimy sobie partnerskie

współpracę z Posłami i Senatorami, a w szczególności z p. Posłem Zbigniewem Chmielowcem, wójtami i burmistrzami gmin powiatu kolbuszowskiego. To bardzo ważne. Choć nie jesteśmy od siebie zależni, to jednak w wielu sprawach działamy razem, aby osiągnąć sukcesy dla naszego powiatu i jego mieszkańców. Szczególnie jest to ważne w staraniach o środki unijne, które są do dyspozycji wszystkich samorządów.

Starosta Kolbuszowski Józef Kardy: *„Składam serdeczne podziękowanie wszystkim osobom aktywnie uczestniczącym w życiu powiatu, za wspólny rok pracy na rzecz Samorządu Powiatu Kolbuszowskiego. Jestem przekonany, iż wielu z nas będzie nadal aktywnie uczestniczyło w życiu naszej lokalnej społeczności, naszych gmin i całego naszego Powiatu, wykorzystując do tego zdobytą wiedzę i umiejętności, poświęcając się pracy na rzecz dobra wspólnego, którego skutkiem będzie coraz większy rozwój powiatu kolbuszowskiego. W imieniu Zarządu Powiatu i własnym w tym nowym roku składam najserdeczniejsze życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym, zawodowym, społecznym i politycznym”.*

STAROSTA KOLBUSZOWSKI
JÓZEF KARDYŚ

Zarząd Powiatu jest organem wykonawczym powiatu. Realizuje uchwały Rady Powiatu, gospodaruje mieniem powiatu, nadzoruje pracę Starostwa. W skład Zarządu Powiatu Kolbuszowskiego wchodzi: Starosta Józef Kardy jako jego przewodniczący, Wicestarosta Waldemar Macheta i trzech członków: Mieczysław Burek, Wojciech Mroczka i Stanisław Warunek. W posiedzeniach Zarządu uczestniczy z głosem doradczym Sekretarz Stanisław Stec, Skarbnik Małgorzata Mokrzycka-Kwanik, a także Tadeusz Kopeń - Przewodniczący Rady Powiatu Kolbuszowskiego.

Wicestarostwie Kolbuszowskiemu Waldemarowi Machecie

wyrazy najgłębszego żalu i współczucia
z powodu śmierci

OJCA

składają:

Starosta i Zarząd Powiatu,
Przewodniczący Rady, Radni Powiatu Kolbuszowskiego
oraz Pracownicy Starostwa Powiatowego w Kolbuszowej

BETLEJEMSKIE ŚWIATEŁKO POKOJU W STAROSTWIE

Harcerze 3DH im. Szarych Szeregów ze Szkoły Podstawowej w Kolbuszowej Górnej w dniu 21 grudnia 2009r. dotarli do Starostwa Powiatowego w Kolbuszowej ze wi teczny mi yczyeniami nios c lampion, w którym płon ło **Betlejemskie wiatelko Pokoju**.

Harcerze polscy otrzymuj wiatelko z r k skautów słowackich, a uroczyste przekazanie nast piło 16 grudnia 2009 r. Dzi ki temu zapłon ło w lampionach, a tak e w sercach ty si cy osób i to nie tylko w powiecie kolbuszowskim.

Pi kn tradycj w ród harcerzy stało si przekazywanie ka dego roku, tu przed Bo ym Narodzeniem, Betlejemskiego wiatła Pokoju. Zwi zana z nim legenda głosi, e pierwszym, który przewiózł je w rodzinne strony był rycerz powracaj cy z wyprawy krzy owej, pragn cy przekaza najbli szym tchnienie dobroci i pokoju. Skauci i harcerze podtrzymuj c t tradycj sztafet nios Płomyk Nadziei po całej Polsce i Europie.

Harcerze 3DH im. Szarych Szeregów ze Szkoły Podstawowej w Kolbuszowej Górnej przekazali Betlejemskie Świąteczne Światelko Pokoju Staroście Kolbuszowskiemu Józefowi Kardysiowi. Fot. A. Jarosz

Z PRAC RADY POWIATU

Ostatnia XXXVIII Sesja III Kadencji Rady Powiatu w Kolbuszowej (dnia 29 grudnia 2009 r.) była jedną z najważniejszych. Podczas niej Radni jednogłośnie uchwalili budżet powiatu na 2010 rok.

Zatwierdzenie planów pracy Stałych Komisji Rady Powiatu na rok 2010

Rada Powiatu zatwierdziła plany pracy Stałych Komisji: Rewizyjnej; Gospodarki Mieniem i Finansów; Promocji, Rozwoju Gospodarczego, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki; Rolnictwa, Ochrony środowiska, Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego; Zdrowia, Pomocy Rodzinie i Spraw Społecznych Rady Powiatu na rok 2010 oraz plan pracy Rady Powiatu na rok 2010.

Budżet Powiatu na 2010 rok uchwalony jednogłośnie

Rada Powiatu Kolbuszowskiego działa merytorycznemu zaangażowaniu Radnych podczas prac w komisjach uchwaliła budżet Powiatu na rok 2010. Budżet przygotowany był przez Zarząd Powiatu, a zaakceptowany przez Radnych. Starosta Kolbuszowski Józef Kardys: „*Panie Przewodniczący, Wysoka Rado. Chciałbym serdecznie pogratulować i podziękować Radzie Powiatu za przyjęcie budżetu*

powiatu na rok 2010. Budżet są to nasze środki finansowe, które będziemy realizować dla dobra naszego społeczeństwa”.

Dochody budżetu Powiatu Kolbuszowskiego na rok 2010 wynoszą 34 684 150 zł, w tym dochody na finansowanie zadań własnych 27 796 637 zł, dotacje z budżetu państwa 6 211 150 zł oraz środki pochodzące z funduszy strukturalnych 266 363 zł.

Radni podjęli uchwały

Ponadto Rada Powiatu podjęła następujące uchwały: 1. W sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w drodze darowizny na rzecz Gminy Kolbuszowa nieruchomości położonej w Kolbuszowej stanowi cej własno Powiatu Kolbuszowskiego. 2. W sprawie wydatków budżetowych zamieszczonych w budżecie powiatu kolbuszowskiego, w których niezrealizowane kwoty nie wygasają z upływem roku budżetowego 2009. 3. W sprawie zmian w budżecie powiatu kolbuszowskiego na 2009 r. 4. W sprawie przyjęcia Programu współpracy Powiatu

Kolbuszowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2010.

Świąteczno-Noworoczna Sesja Rady Powiatu

Podczas świąteczno-Noworocznej Sesji Rady Powiatu Kolbuszowskiego miało miejsce niecodzienne wydarzenie. Młodzież zespołu z Majdanu Królewskiego przygotowała montaż słowno-muzyczny nawiązujący do wiotego Narodzenia. Wykonanie młodzieży wzbudziło wiele emocji, wielki aplauz oraz uznanie dla pomysłodawców. Młodzież wykonawcy wraz ze swym opiekunem pi knym wykonaniem kolęd wprowadzili wszystkich obecnych w wioteczny nastrój.

Na noworoczną sesję przybyli zaproszeni goście, w ród których wymieni należy: Posła na Sejm RP Zbigniewa Chmielowca, Dziekana Dekanatu Kolbuszowskiego ks. Kazimierza Osaka; Prepozyta Kapituły Kolegiackiej Ks. Prałata Kazimierza Szkaradka; Radnego Sejmiku Województwa Podkarpackiego Bogdana Romaniuka, wójtów, komendantów służb mundurowych, szefów inspekcji i agencji, dyrektorów powiatowych jednostek organizacyjnych.

Sesja zakończyła się składaniem życzeń noworocznych i połamaniem się opłatkiem.

Rada Powiatu Kolbuszowskiego jednogłośnie uchwaliła budżet Powiatu na rok 2010. Fot. A. Jarosz

**INFORMACJE
POWIATOWE**

POWIAT • JAROSZ • KOLBUSZOWA

Osoba do kontaktu: Anna Jarosz
Wydział Promocji i Kultury Powiatu
Kolbuszowskiego tel. (17) 22 75 833
e-mail: informacje@kolbuszowski.pl

Kulinaria

KARNAWAŁOWE SMAKI I PRYZYMAKI

Karnawał jest świetną okazją ożywienia życia towarzyskiego, podtrzymywania i zacieśniania kontaktów z przyjaciółmi i znajomymi. Większość zwyczajów związanych z karnawałowymi „szaleństwami” należy już niestety do przeszłości. Tradycja jednak, w mniejszym, czy też większym stopniu, w nas trwa.

Przygotowujemy karnawałowe potrawy, smaki ciasta, które są nieodzowne w tym zapustnym czasie. Jest to bowiem okres, kiedy nierzadko panuje przenikliwie zimno, brak słońca, co w tych trudnych zimowych miesiącach pozbawia nas szczególnego optymizmu. To właśnie nie teraz nasz organizm potrzebuje bardziej słońca, a co zatem idzie bardziej kalorycznej strawy. Kalorie nie tylko ogrzewają nasze przeziębione ciało, ale i poprawiają samopoczucie. Najczęściej w programie karnawałowych spotkań towarzyskich są: muzyka, tańce i oczywiście poczęstunek, mniej lub bardziej obfity. Obok różnorodnych przystawek, w dół, sałatek, zwyczajowo podawany bywa bigos, który, jak barszcz czerwony, zraz z kaszą czy te flaczki, jest ulubioną potrawą kuchni polskiej. Potrawy te są nam tak bliskie, bo rozgrzewają. Dawniej w czasie karnawału i wielkich kulinariów nie mogło zabraknąć w żadnym staropolskim domu bigosu. To znakomity, klasycznie polski potraw, można ją podać na kolację – na śniadanie, obiad i kolację. Bigos to więc nie tylko smaczna potrawa, jest to bowiem kompozycja oparta na pomysłach przygotowanych przez jej osoby. Bigosów jest nieskończona różnorodność – dokładnie tyle, ilu jest kucharzy. Smak bigosu zależy nie tylko od tego co się do kapusty doda, ale i od tego, jak się go będzie pichciło. O bigosie pisali najwięksi nasi pisarze, z Adamem Mickiewiczem i Henrykiem Sienkiewiczem na czele, uwieczniając te potrawy na kartach swych dzieł. Między innymi, nie pomni już, kto to napisał – ale na pewno dawno, dawno temu:

„Bo słuchajmy i zważmy u siebie, według Boga rozkazu, kto nie robił bigosu ani razu, ten nie dozna słodczy w niebie...”

Gotowanie bigosu w czasie karnawału nakazywała naszym babciom nie tylko tradycja, ale przede wszystkim oszczędność. Przecież nie dysponowały nasze prababie lodówkami, zamrażarkami, a należało wykorzystać „po wi teczne resztki”. Stąd powszechne było gotowanie bigosu.

Drugą potrawą rozgrzewającą, podawaną w okresie karnawału i nie tylko, są flaki. Jest to codzienny do flaków pozytywnie nie nastroja. Niektórym już sama nazwa wystarcza by ich nie je. Wszystkie powie-

dzenia z nimi związane wyrażają negatywne odczucia i uczucia. „Nudny jak flaki z olejem”, „Wypruwa flaki”, „Flaki w człowieku się przewracają”, itp. Ale flaki były znane już w starożytności. Wspomina o nich Homer w „Iliadzie”, czcił flaków uczył narodziny Achillesa. A Günter Grass twierdzi, że flaki uspokajają, łagodzą gniew ura onego, odpuszczają przed miernymi i przypominają nam o czasach, gdy na kuchennym piecu zawsze stał napełniony do połowy gar z flakami. Flaki właściwie występowały prawie w każdej kuchni na wszystkich kontynentach, oczywiście przygotowywane są w różnorodny sposób z różnymi przyprawami i dodatkami. W naszym kraju równie przyrzeczana jest ta potrawa regionalnie. Są flaki po warszawsku, po poznańsku, małopolsku, a czasem wręcz po lwowsku. Ogólnie jednak przyjęto nazwę „flaczki po polsku”, bez tzw. dodatków jak pulpety z bułki, w trójkąty z kaszki krakowskiej itp.

Karnawałowe bale, przyjęcia, spotkania nie mogą się obejść bez smacznych ciast: pączków, chrustu (faworków), różnorodnych karnawałowych itp. Pączki przygotowywane są z ciasta drożdżowego, nadziewane konfiturą, marmoladą lub masą migdałową z orzechami. Chrust (faworki) i różnego rodzaju karnawałowe robione są z ciasta kruchego. Smacone równie pączki z ciasta pływającego, serowego. Wspólnym cechem ciast karnawałowych jest smaczenie ich na tłuszczu. W odległych czasach ciasta karnawałowe smacono w sklarowanym uprzednio maśle, stąd jest powiedzenie o kimś, kto „pływa jak pączek w maśle”. Obecnie smaży się pączki czy faworki w oleju, smalcu lub utwardzonym tłuszczu roślinnym.

A oto kilka przepisów na karnawałowe spotkania:

Bigos karnawałowy

1½ kapusty kiszzonej, 1 kg kapusty słodkiej, 5 dag suszonych grzybów, 5 szt. cebuli średniej wielkości, 3 łyżki smalcu ze stopionej słoniny, 30 dag wołowiny, 30 dag wieprzowiny, 25 dag mięsa z drobiu, 15 dag wędzonego boczku, 30 dag kielbasy, 15 dag suszonych śliwek, 3 winne jabłka (najlepiej szara reneta), 2-3 listki laurowe, 15 ziaren pieprzu, 5-6 ziarenek jałowca, 1 kopciata łyżka miodu, sól, mielony

Janina Olszowy

pieprz do smaku.

Suszone grzyby i liwki wypłukać i namoczyć na noc (osobno). Następnego dnia poszatkować wieprzowinę, przełożyć wrzakiem na durszlaku, przełożyć do rondla, dodać pokrojone mięso, uprzednio przesmażone na smalcu (1 łyżka) wraz z „zeszkloną”, drobno posiekaną, cebulą. Podlać wodą z namoczonych grzybów i dusić. W czasie duszenia dodać przyprawy, pokrojone grzyby i liwki. Osobno ugotować posiekaną kiszoną kapustę z dodatkiem pozostałego smalcu. W czasie gotowania dodać pokrojony w kostkę boczek. Ugotowane obie kapusty połączyć, dodać obrane i starte na grubej jarzynowej tarce jabłka, dokładnie wymieszać i chwilę pogotować, następnie dodać pokrojony w słupki kiełbasę (którą można wcześniej obsmażyć). Wszystkie składniki bigosu dokładnie wymieszać, dodać wodę z namoczonych liwek, miód, doprawić do smaku solą, cukrem i pieprzem. Tak przygotowany bigos najlepszy jest najpierw zamrozić, a później odgrzewany po dwóch dniach.

Bigos na wieprzowych żeberkach

1 kg kapusty kiszzonej, 1 kg kapusty świeżej, ½ kg żeberek, 25 dag pieczeni wieprzowej (schab, łopata, szynka), 20 dag pieczonego kurczaka lub indyka (kaczka, gęś) ze skórą, 10 dag wędzonego boczku, 30 dag gotowanej lub pieczonej wołowiny, 20 dag okrawków z wędlin (szynka, baleron, poledwica), 20 dag kielbasy, 15 dag suszonych śliwek, 1 łyżka miodu, 10 dag rodzynek, 4 cebule, 2 szklanki rosółu. Przyprawy: liść laurowy, ziarenka pieprzu, 4-5 ziaren ziela angielskiego, 4 ziarna jałowca, 2-3 goździki, 2 łyżki smalcu, szczypta tymianku, 1 łyżeczka kminku, 1 łyżeczka mielonej papryki, sól, cukier, pieprz do smaku.

Poszatkować białą kapustę, sparzyć wrzakiem, oszukać, zalać wodą i gotować razem z pokrojonymi i oczyszczonymi kiełbaskami, liściem laurowym, tymiankiem i jałowcem. W rondlu stopić smalec

(2 łyki), doda posiekane cebule (zeszklone), dołoży kiszoną posiekaną kapustę, pieprz, ziele angielskie, zala rosółem i ugotowa kapustę do miękkości. Mielone kapusty połóż, obraj miśkę z ceburkami i doda do kapusty. Namoczone liście pokroi w paseczki i razem z pokrojonym w kostkę miśką i w dlinami doda do kapusty. Bigos dusi cz sto mieszaj. Pod koniec doda rodzynki, miód, pokrojoną w kostkę kiełbasę, doprawi solą, cukrem i mielonym pieprzem (można doda szklankę wina lub piwa, ale niekoniecznie).

Bigos zapiekany z ryżem

1 kg kapusty kiszzonej, 3-4 cebule, 15-20 dag wędzonego boczku, 1/2 kg kielbasy (najlepsza „podwawelska”) – może być zwyczajna, 1 szkl. ryżu, 1 szkl. kwaśnej śmietany, 1 szkl. rosółu (może być z kostki bulionowej), 1 łyżka masła, 1 łyżeczka ostrej mielonej papryki, sól, cukier, pieprz do smaku.

Kapustę przepłuka, oszusta, posieka, przełoży do rondla razem z pokrojonym w kostkę boczkiem, zala rosółem, ugotowa. Osobno ugotowa ryż na sypko. Drobnopokrojoną cebulę zeszkli na maśle i wymiesza z kapustą. Aroodporne naczynie wysmarowa masłem i warstwami układa ryż, pokrojoną w kostkę kiełbasę, kapustę. Posypa z wierzchu solą i papryką, zala śmietaną, wstawi do gorącego piekarnika temp. 180°C i zapieka ok. 1 godz. Tak przygotowany bigos jest znakomity odgrzewany po dwóch dniach (zamiast kiełbasy można dodać np. mięso pieczone lub inne w dliny).

Flaki po polsku

1 kg flaków wołowych lub cielęcych, 1/2 kg wołowiny (rosółowej z kością), 1/2 kg włoszczyzny, 1 łyżka masła lub margaryny, 1 liść laurowy, 2-3 ziarenka ziela angielskiego, pół łyżeczki ostrej papryki (lub pół strąka), 1 łyżka papryki słodkiej w proszku, szczypta imbiru, 1 płaska łyżka rozartego majeranku, mielony pieprz i sól do smaku.

Flaki bardzo dokładnie wyszorowa szczotką lub zeszkroba nożem, płucz je kilkakrotnie w ciepłej wodzie. Zupełnie czyste flaki (sprawdź we wszystkich zagłach „księgi”) zala dużą ilością zimnej wody i moczy przez kilka godzin, zmieniając wodę 2-3 razy. Następnie przełoży do dużego garnka lub rondla, zala zimną wodą i zagotowa, po czym wodę odla, a flaki wypłuka w zimnej wodzie, umieści ponownie w rondlu, doda sól ok. 2 łyki i połowę włoszczyzny (marchew, pietruszkę, seler i cebulę), zala znów zimną wodą i gotowa na wolnym ogniu (ok. 4 godz.). Z wołowiny z kością i pozostałej włoszczyzny ugotowa esen-

cjonalny rosół, doda li laurowy, ziele angielskie i paprykę. Rosół precedzi. Wołowinę można pokroi i doda do rosółu. Marchew, seler i pietruszkę pokroi w cienkie paseczki i udusi z masłem, ewentualnie z margaryną. Ugotowane do miękkości flaki pozostawi do ostygnięcia, wyjmie z wywaru (wywar wyla, włoszczyznę odrzuci). Schłodzone flaki pokroi na desce w bardzo cienkie paseczki (makaronik) i połóż z wywarem z wołowiny oraz z uduszonymi na maśle warzywami. Całość zagotowa, doprawi rozartym majerankiem i imbirem. (Jeżeli przygotowujemy flaczki z mronką, to nie musimy po wywarze czekać na przygotowanie tej potrawy, wystarczy pokrojone flaczki rozmrozić, zala zimną wodą, zagotowa i odcedzi i jeszcze raz zagotowa, a następnie połóż z rosółem lub wywarem warzywnym z dodatkiem kostki bulionowej). Flaczki podajemy z pieczywem lub oddzielnie ugotowanymi makaronem albo pulpetami.

Flaczki z kury lub kurczaka

1 średnia tuszka kury lub dużego kurczaka, 2 marchewki, 2 pietruszki, 1 seler, 1 cebula, 2 listki laurowe, 4 ziarenka ziela angielskiego, suszone listki selera lub lubczyku, 1 łyżeczka papryki w proszku, 4-6 ziarenek pieprzu, rozarty majeranek (1 łyżka), sól, mielony pieprz do smaku.

Umyte i porwane kurczaki wrzuci do wrzącej wody. Warzywa oczyści, obraj, opłuka, pokroi w paski i wrzuci do podgotowanej kury, doda sól, ziele angielskie, liście laurowe i gotowa tak długo, aż mięso będzie odchodziło od kości. Wyciągnie z rosółu kurczaki, mięso oddzieli od kości, pokroi w paski i ponownie wrzuci do warzyw, doda pozostałe przyprawy i zagotowa. Podawać posypane posiekanymi zieleniną z pieczywem. (Względnie uznania można przed podaniem dodać połyeczce startego ostrego ołtego sera).

Flaczki po góralsku na kwaśni- cy

50 dag oczyszczonych flaków (lub zamrożonych), 4 szkl. soku z kiszzonej kapusty, 1 duża cebula, 1 łyżka mąki, 2 łyżki smalcu (najlepiej ze stopionej słoniny), 1 liść laurowy, 2-3 ziarenka ziela angielskiego, 1 łyżeczka startego majeranku, sól, pieprz do smaku.

Przygotowa flaki wołowe jak w powyższej podanej przepisie „flaczki po polsku”. Pokrojone w paseczki flaki włóży do rondla, zala sokiem z kiszzonej kapusty, doda li laurowy, ziele angielskie i gotowa flaczki do miękkości. Przyprawi do smaku solą, pieprzem i majerankiem. Obranie cebulę drobnopokroi i zrumieni na rozgrzanym smalcu. Doda m-

ko, zrobi zasmażkę, rozprowadzi kilka łykami letniej wody. Wla do flaków, zagotowa, wymiesza. Podawać z pieczywem lub całymi „ziemiakami z wody”.

Karnawałowe ciastka

Orzechowe pączki z czekoladowym sosem – bezjajeczne

1/2 kg mąki, 10 dag orzechów włoskich lub laskowych, 10 łyżek mleka, 5 dag drożdży, 4 łyżki cukru, aromat wanilinowy, 1 mały kieliszek spirytusu, olej do smażenia 1 l.

Sos czekoladowy: 200 ml śmietanki, 50 ml mleka, 1 tabliczka czekolady (200 g), 1 łyżeczka kakao.

W ciepłym mleku rozetrze drożdże z łyżką cukru. Odczeka aż drożdże zaczną pracować. W tym czasie posieka drobno orzechy i wymiesza je z maki i pozostałym cukrem. Doda mleko z drożdżami, roztopione masło (letnie), oraz, wg uznania, aromat, spirytus. Wyrobi ciasto (jeżeli jest za syte można dodać letniego mleka). Odstawi ciasto w ciepłe miejsce na 1 godz., aby odrośle i podrosło. Przełoży ciasto na posypanym makiem stolnicę i rozwałkowa na grubość 1 cm. Wycina szklanką lub foremką kółko. Tak przygotowane pączki pozostawi do ponownego wyrośnięcia na ok. 30 minut (do godziny). W tym czasie przygotowa czekoladowy sos. Do garnuszka wla mleko i śmietankę, gdy się zagotują zdjąć garnuszek lub rondelkę z ognia, wrzuci szybko do gorącego płynu posiekaną czekoladę i kakao, energicznie wymiesza, a czekolada się rozpuści i powstanie jednolity sos.

W naczyniu do smażenia rozgrza olej do 150°C i smażyć pączki z obu stron na złoty kolor. Po usmażeniu oszusta na serwetkach lub papierowym ręczniku, posypa cukrem pudrem i podawać z sosem czekoladowym.

Szybkie pączki „sękaczyki”

2 szkl. mąki pszennej, 4 jajka, 2 serki „bieluch” lub „danio” waniliowe, 1 łyżeczka proszku do pieczenia (kopiata), 3 szkl. oleju do smażenia lub 75 dag smalcu, cukier puder wymieszany z cukrem wanilinowym do posypania.

Serki, jajka i maki, posiekane z proszkiem do pieczenia, dokładnie wymiesza (można mikserem). Do gorącego tłuszczu wkłada łyżką moczoną w tłuszczu porcję ciasta, smaży z obu stron na złoty kolor. Usmażone pączki wyjmie łyżką cedzakową, oszusta z tłuszczu i posypa cukrem pudrem lub polukrowa.

Karnawałowe paluszki – bezjajeczne

3 szkl. mąki, pół szklanki śmietany, 1 łyż-

ka masła (margaryny), 5 dag drożdży, szczypta sody, cukier puder do posypania.

Do m ki wło y rozpuszczone z 1 ły eczk cukru dro d e, doda mietan , masło i zagnie ciasto. Nast pnie formowa cienkie wałeczki grubo ci palca na podsypanej m k stolnicy. Pokroi na jednakowe kawałki (ok. 10 cm). Sma y na gor - cym tłuszczu i posypa cukrem pudrem. (Do tego ciasta mo na doda kminek oraz sól i usma y - tak przygotowane paluszki s wietne do piwa).

Faworki na koniaku

30 dag mąki, 5 dag masła, 5 żółtek, 1 kieliszek koniaku (może być spirytus), 1-2 łyżki kwaśnej śmietany, szczypta soli, cukier puder wymieszany z cukrem wanilinowym do posypania, 1 l oleju.

ółtka utrze z 1 ły eczk cukru pudru oraz z koniakiem na pian , doda mieta n , masło oraz m k ze szczypt soli. Wyrobi gładkie ciasto. Przez 10 min. wybi ja na stolnicy drewnianym wałkiem ciasto, a uka si p cherzyki powietrza. Podzieli ciasto na 4 cz ci i partiami rozwałkowały jak najcieniej, tylko leciutko

podsympuj c m k . Rozwałkowane ciasto pokroi na paski szeroko ci 3 cm, a dłu go ci 10-15 cm. Na rodku ka dego paska zrobi podłtu ne naci cie (2-3 cm) i przewin jeden koniec paska. Sma y faworki na gor cym smalcu lub oleju na złoty kolor z obu stron. Po wyj ciu os - czy na r czniku papierowym i obsypa cukrem pudrem wymieszany z cukrem wanilinowym.

JANINA OLSZOWY

Historia

SPÓR O „MIEDZĘ”

W XVI – WIECZNYM WYDANIU

(między dziedzicami Kolbuszowej, Weryni i Cmolasu)

CZĘŚĆ II

Stanisław Tarnowski z Tarnowa

Stanisław z Tarnowa – wojewodzie krakowski, dziedzic Kolbuszowej i Weryni, wyprowadził inn komisj czcigodnego królewskiego majestatu przeciwko wspomnianym wy ej komisarzom w tej samej sprawie. Powiedział: „(...) Panowie komisarze, to, o co pod pewnym wzgl dem prosi pan Stanisław Mielecki, dziedzic Cmolasu, co do rozgraniczenia granic mi dzy dobrami czcigodnego królewskiego majestatu Rani owsk Wol i Rani owem z jednej, a mi dzy jego wsi Cmolas z drugiej strony domagaj c si , e od tego miejsca wspomnian lini graniczn dawn posiada z jego wsi Cmolas i z dobrami wspomnianymi czcigodnego królewskiego majestatu, sprawiedliwie id cie t drog a do wspomnianego moczaru „białe jezioro” z tym, e ten e Stanisław Mielecki tu i na tej drodze nie ma adnej wytyczonej linii granicznej i nie powinien mie z dobrami wspomnianymi czcigodnego królewskiego majestatu poprzednio opisanymi, a szczególnie na tym miejscu naprzeciwko owego wymienionego kopca, le cymi po drugiej stronie tego potoku, zwanego Ozanna, lecz poprzednicy jego, z dobrami i wsiami tymi królewskimi Rani ów i Wola Rani owska z jednej strony, a wsiami tak e poprzedników ich i moich Werynia i Kolbuszowa od dawna zawsze mieli i j mam, lini graniczn dawn , mi dzy dobrami i wsiami królewskimi i wedle tego opieram si w tym na wiadectwie starców tak królewskiego majestatu, jak tych, od których odwołuj si , by cie przy j li (od nich) przysi gi i w lad za ich przysigami ja zgadzam si i prosz , bycie pod Bogiem i sprawiedliwo ci moje

granice i moich dóbr i pomi dzy tymi dobrami królewskimi, poniewa nigdy poprzednio Stanisława Mieleckiego ani sam Mielecki tu nie miał linii granicznej przy wspomnianych wsiami i dobrach królewskich, a jego wsi Cmolas, lecz poprzednicy moi i od potoku Ozanna a po wspomniany moczar, zwany „białe jezioro” zawsze my mieli, trzymali i ja miałem i w stałym posiadaniu byłem i jestem, co do tych linii granicznych z tymi wsiami i dobrami królewskimi Rani owem i Wola Rani owsk , a do moczaru „białe jezioro” wedle tego, jak to szerzej zrozumie li cie ze wiadectwa starców, ludzi królewskich i moich.”

Spór o „miedzę”

Doszło do powa nego sporu o tzw. „miedz”, a zarazem i „kłótni”. Z jednej strony St. Mielecki trzymał w r kach dokument pergaminowy, opiecz towany (podwieszon piecz ci) i mówił, e: „ja przedstawiłem dokument, którym dowodz , e tu ja mam granic i lini graniczn z owym Stanisławem Tarnowskim, a nie z królewszczyzn i dalej powinien j mie z dobrami wspomnianymi królewszczyznami Rani owem i Rani owsk Wol a do wspomnianego moczaru „białe jezioro”.

Natomiast Stanisław Tarnowski mówił: „Ten dokument nic tu nie mo e szkodzi , poniewa nic nie mówi o linii granicznej tych e dóbr do wsi królewskiej, czy rozumie si samo przez si , e ja si odwołuj do wiadectwa ludzi starych królewskich i moich, by sami w lad za swoj wiadomo ci pokazali lini graniczn królewszczyzny i moich dóbr, istniej c od dawna”.

Marian Piórek

Do dyskusji wł czył si Mikołaj Zamoyski ze strony królewskiego majestatu i rzekł: „Panowie s dziowie! Ani owe sprzeczk panów Stanisława Mieleckiego i Stanisława Tarnowskiego, ani dokument, który okazuje pan Mielecki, nie mog by w sprzeczno ci ze wiadectwem starców królewskich, poniewa w lad za ich wspólń wiedz gotowi s pokaza prawdziw lini graniczn dóbr królewskich. Z tej racji Wasze Dostojności, nie wedle wspomnianych sprzeczek stron i dokumentu, ale wedle wiadectwa starców wspomnianych stron zechciejcie ustali granice zgodnie z porz dkiem statutu, niegdy najja niejszego pana, wi - tej pami ci Jana Olbrachta – króla Polski. A panowie komisarze, wspomniani s - dziowie, po odłoeniu sprzeczek tych stron, b d ustala i nakazywa odebranie uroczystej przysigi, tak od dwunastu ludzi, starców królewszczyzn ze wsi Wola Rani owska, jak od dwunastu ludzi tego Stanisława Mieleckiego ze wsi Cmolas oraz dwunastu ludzi starców tego Stanisława Tarnowskiego z Weryni i Kolbuszowej.”

Starcy (wiadkowie) to por czyli przysi gi i zło yli zeznania przed urz dnikiem sandomierskim. Po wysłuchaniu s dziowie rozporz dzili, aby starzy ludzie królewscy uczynili prawdziwy ci g graniczny i pokazali. Odt d jedynym wiadectwem była jednomy lno dwudziestu czterech przysig nych z królewsz-

czyzn i od strony Stanisława Tarnowskiego. Potwierdzili oni e, „po tej stronie potoku Ozanna nigdy poprzednicy pana Mieleckiego nic nie mieli, ani sam Mielecki nie ma, lecz ludzie królewscy z Woli Raniowskiej z dobrami i lud mi poprzedników samego Stanisława Tarnowskiego z Weryni i Kolbuszowej mieli i mają linię graniczną i mieli w posiadaniu to, co pan Mielecki zaczął w sposób gwałtowny dobrać do siebie i zajmował tak z dóbr królewskich, jak i dóbr tego Tarnowskiego”.

Zgodno dwóch trzech wiadków doprowadziła komisja i „od owego miejsca lasu Ucie i potoków Sanna i Trze szli dalej poprzedzając komisję panów komisarzy naprzeciwko brzegu potoku Sanna, a wszedłszy nad potok Sanna stanęli i orzekli zgodnie, że pan Mielecki, gdy wytyczył granice z owym Stanisławem Tarnowskim pomiędzy wsi Cmolasy, a wsiami tego Tarnowskiego Kolbuszowa i Weryni, przekroczony został potok Sanna i usypał kopiec graniczny w dobrach królewskich wsi Raniowska Wola, który ludzie królewscy natychmiast rozrzućili i dalej idąc naprzód połczyli się twierdząc, że z tej strony potoku Sanna ten e Mielecki nic nie ma, lecz wie królewscy Raniowska Wola i pana Tarnowskiego Kolbuszowa i Werynia razem zawsze miały rzeczywistą linię.”

Na miejsce przybyli komisarze z owymi zgodnymi starcami i powiedzieli: „dalej nie dopuszczamy na przejście ludziom starym, wiadkom pana Tarnowskiego, ponieważ tu powinien mieć pan Stanisław Tarnowski kopiec wyraźnie widoczny rozgraniczający między swymi wsiami Werynia i Kolbuszowa, a wsiami królewskimi Raniowska Wola i Raniowem”. Natomiast Stanisław Tarnowski rzekł: „i ja tak nie chcę wejść dalej, gdy zgadzam się ze starcami moimi, że tu przy moczarze winien się znajdować wyraźnie widoczny kopiec rozgraniczający moje wsie Werynia i Kolbuszowa, a królewskimi Raniowska Wola i Raniowem i zgadzam się na tę linię, przez którą przechodzili lu-

dzie starzy wiadkowie królewscy i moi.”

Ustalenie granicy

Zabrał głos pan Stanisław Mielecki i trzymając w rękach dokument pergaminowy powiedział: „przy moczarze jest mój kopiec wyraźnie widoczny z panem Stanisławem Tarnowskim. Majestat królewski tu nic nie ma, ponieważ ten e oto dokument graniczny, który przedstawiam mówić przeciwko temu”.

W takiej sytuacji bardzo różni cej się zabrał głos Jan z Wieczfniej ze strony majestatu królewskiego i powiedział: „Panowie komisarze! W oparciu o normę prawa granicznego, która winna być wedle zwyczaju zachowana między dobrami królewskimi, a szlacheckimi, już przemyleć i zobaczyliście prawidłową linię graniczną między dobrami królewskimi Wola Raniowska i Raniowem, a wsiami Werynia i Kolbuszowa Stanisława Tarnowskiego, na którą to linię graniczną wyrazili zgodni i zgodni starcy królewscy i swego pana Tarnowskiego, a także ludzie starzy ze wsi Raniowem i w oparciu o ich wspólną wiedzę tu obecni, że pan Mielecki nigdy tu przy Cmolasie nie miał kopca, ani nie mógł mieć.”

Zaproponował, że: „(...) ta bieżąca linia graniczna pomiędzy dobrami królewskimi, a samego Tarnowskiego, którą ludzie obu stron (królewscy i Tarnowski) pod przysięgą zgodnie zauważyli. Tu już nie może być sprawa podlegająca odroczeniu, bo nie powinny być usypywane granice, w których dla dobra królewskich i dla poddanych przez długi czas od poddanych panów Stanisława Mieleckiego i Tarnowskiego wynika, więc na mocy królewskiego majestatu działałam, byście usypali granice odnośnych wsi, co do których ludzie starzy z obu stron, pod przysięgą i wspólną wiedzą, uzgodni”.

Dalej ten e komisarz powiedział: „panowie sędziowie, komisarze, również przysięgam starcom pana Mieleckiego nakazali pokazać i uczyni „zajazd”, jak to

si mówi, e jest mi dzy dobrami królewskimi Raniowem i Wola Raniowska, którzy to starcy pana Mieleckiego z Cmolasy, po ich przysięgach, zaczynając od wspomnianego moczaru „białe jezioro” przeszli przez lasy naprzeciwko wsi Wola Raniowska a do końca boru zwanego Dzikowiec, a od tego Dzikowca a do potoku Trzeńców.”

Wspomniani panowie komisarze nie zakończyli pracy w ciągu jednego dnia, więc wyznaczili wspomniane strony do zakończenia tych robót w dniu następnym. Okazało się, że te prace wykonywali jeszcze przez kilka dni.

Komisja przebadła jeszcze miejsce rozsypanego kopca, wzmiankowanego wcześniej. Stwierdzono, że: „Przed dawnymi czasy była i na zawsze powinna istnieć linia graniczna między Raniowem i Wola Raniowska i Raniowem wsiami królewskimi, a Weryni i Kolbuszow tego Stanisława Tarnowskiego i od owego miejsca, gdzie w taki sposób został rozrzućony kopiec graniczny, umiejscowiony przez pana Mieleckiego, na przeciwległym brzegu potoku Sanna, gdzie stawiał kopce graniczne wyraźnie widoczne i rozpoczął tworzyć granice i sypał je między dobrami i wsiami królewskimi wspomnianymi Wola Raniowska i Raniowem z jednej, a Kolbuszowa i Weryni dziedzictwami tego Stanisława Tarnowskiego z drugiej strony i te wieczne granice oznaczał kopcami granicznymi wedle tego, jak ze sobą uzgodni starcy królewscy i samego Stanisława Tarnowskiego od wspomnianego potoku Sanna a do moczaru zwanego „białe jezioro”, gdzie powinien być widoczny kopiec tych granic między dobrami królewskimi Raniowem i Wola Raniowska, a wsiami dziedzicznymi tego Tarnowskiego Weryni i Kolbuszowej i aby urządzić ziemski sandomierski mógł publicznie wywołać, jeżeli byłby kto, kto chciałby oponować przeciwko sypaniu tego rodzaju granic, oponował sędzino.”

MARIAN PIÓREK

O NAZWISKU „BIAŁEK”

Posiadanie nazwiska oraz imienia wydaje się dzisiaj czymś oczywistym. Nie zastanawiamy się nad tym, dlaczego te dwa określenia identyfikują osobę. Były i są inne próby - kod, pseudonim, ale bez wątpienia imię i nazwisko najlepiej utożsamiają człowieka.

CZĘŚĆ II

Przykłady z późniejszego okresu:
- Ksiądz Mazowiecki Janusz w 1398 roku zlecił mieszczaninowi warszawskiemu Janowi Białkowi lokację miasta Łomy (wieś już istniała). Dodał do tego ziemię - 7 włók - i prawo do zysków z młyna i sędzi. W 1400 Krzyżacy skarżyli się na niego do księcia, że "przechowuje szpiegów

litewskich", przepatrujących ich szlaki komunikacyjne. W tym czasie granica z państwem zakonnym przebiegała niedaleko Łomy.

- W wykazie proboszczów parafii rzymskokat. w Strachocinie koło Sanoka Białek Stanisław rozpoczyna pracę jako proboszcz w 1484 r., a data zakończenia po-

ślugi 1486 r.

- W 1508 roku, Mikołaj Białek, sołtyś z Cikowic, oraz Maciej Obroczyński, łowczy królewski, przekazali bractwu (bractwu kowali w Bochni - mój przypis) w formie opłaty wstępnej po ornacie.

- W Tarnowie w 1558 roku Białek pracuje w ławie jako mydlarz..

- W 1594 roku stanął przed ścianą w Lublinie Sebastian Fabian Acernus (znany humanista Sebastian Klonowic – mój przypis) z pergaminowym dokumentem zawierającym jego rodowód, potwierdzonym m. in. przez wójta Sulmierzyca Błażeja Białka, potwierdzającym jego szlacheckie pochodzenie.

- W XV oraz XVI wieku, w księgach ławniczych wsi Wary na Ziemi Sanockiej, wymieniana się mieszkała ców: Andrzejowicz, Białek, Białkowice, Białkowa, itd.

- Na przełomie XVI i XVII wieku właścicielem narożnej kamienicy w Krakowie na ulicy Floriańskiej pod liczbą 57 (kamienica od strony ul. Szpitalnej przy Bramie Floriańskiej na rogu Floriańskiej i Pijarskiej) był Matys Białek.

- W tym czasie w ród studentów Uniwersytetu w Krakowie wymieniany jest Białek Johannes de Skrzywno – student.

- Jakub Białek w Sądach, w powiecie łacimskim, w 1631 roku kupuje 1 włók ziemi.

- Przez wieki (do XVIII wieku) właścicielami wsi Krupkowice koło Lęborka na Kaszubach były rody Grubbów i Białków.

- Na przełomie XVI i XVII wieku Białkowie osiedlali się w rejonie południowych krańców Puszczy Sandomierskiej. Notowani są w księgach parafialnych w Kolbuszowej od 1641 roku, a w późniejszym okresie w pobliskich wioskach. Jedną z wiosek, w której osiedlili się była wieś Cierpisz, leżąca w powstałej w 1606 roku parafii w Czarnej (obecnie Czarna Sędziszowska). Warto cytować wpis o Białkach, pochodziący z Czarnej wykładowcy Seminarium Duchownego z Tarnowa, ksiądz Władysław Widra: „Albo tacy Białkowie z Cierpisza – kmiecie 60 morgów piachu i moczaru: pamiętnikarze terenu

z przed 300 lat, wójtowie prawie dziedziczy, w których komorze i chlewkę – po uprzedzeniu ciu – znalazłem parę dziesiąt tytułów pism ludowych (one – polityczne, ona – religijne), tak i ten e Józef Białek mógł przed nabożeństwem w kościele czarniakim odbywać zawsze wiec informacyjny przed kościołem. Był w kontakcie i z Krempem i Witosem i Kotem ...”

Człowiek wsi Cierpisz, w której mieszkała Białkowie od powstania wsi do 2005 roku, nazywała się Białkówka.

- Z XVII i XVIII - wiecznych ksiąg parafialnych dowiadujemy się, że Białkowie osiedlali się na południe od Kolbuszowej i Sędziszowa. Dokładnie zamieszkiwali w Niedzwiedzie koło Wielopola Skrzyńskiego oraz w Będziemiu koło Sędziszowa.

Jeszcze inne przykłady z późniejszego okresu:

Na przełomie XVIII i XIX wieku był generał Ferdynand Aleksander Białek, wywodzący się z Ziemi Bytowskiej, cieli z Jeleńca. Przeszedł szczyt kariery do dowódcy 3 Dywizji Piechoty walczył. Brał udział w walkach Wiosny Ludów w Palatynacie i Badenii. Zmarł w Berlinie i tam został pochowany. Skoro o generałach, to encyklopedia internetowa Wikipedia wymienia jeszcze innego generała - Tadeusza Białka, ale o tym o tym nie pisał, bo w latach 1918 – 1998. Podczas II wojny światowej walczył w szeregach Armii Czerwonej, następnie w Ludowym Wojsku Polskim. Długoletni oficer aparatu politycznego, a następnie kwatermistrzowski. W 1963 roku awansowany do stopnia generała brygady. Długoletni zastępca Głównego Kwatermistrza WP

- szef służby budownictwa i kwaterunku wojskowego.

- Na przełomie XIX i XX wieku Białkowie mieszkali także w największych miastach na ziemiach polskich: w Warszawie, we Lwowie, w Krakowie, w Poznaniu oraz w Łodzi.

- Z nowszej historii: cztery osoby o nazwisku Białek walczyły o przynależność do Polski w Powstaniach 1918-19, w rodzinach o tym imieniu było 26 osób o nazwisku Białek, pięć osób o tym nazwisku zginęło w Katyniu lub Miednoje, sześć osób o nazwisku Białek było w latach 1939 – 1945 więźniami Pawiaka.

- Jeśli miaropopularności jest wpis do encyklopedii, to wspomniana już Wikipedia wymienia kilka osób noszących nazwisko Białek. Są to: sportowcy Janusz i Michał (piłka nożna), Zbigniew (koszykówka), Joanna (aktorka i piewaczka) oraz wspomniani już Jan – założyciel Łomży i generał Tadeusz.

Nie byli wymienieni w encyklopediach, ale znani są z publikatorów:

- redaktorki Monika Białek z TV Puls i Sylwia Białek, uznana w 2006 roku przez Informacyjną Agencję Radiową za najlepszego reportera w dziale zagranicznym.

- Wojciech Białek z SEB TFI uznany został najlepszym analitykiem na polskim rynku w 2003 roku.

JACEK BIAŁEK Z KRAKOWA

(Autor tego artykułu jest emerytowanym nauczycielem, mgr fizyki i zarazem członkiem Małopolskiego Towarzystwa Genealogicznego w Krakowie)

Znani absolwenci ZST

MAREK BAJOR

Dnia 7.01.2010 przeprowadziliśmy rozmowę z Panem Markiem Bajorem - byłym piłkarzem grającym w Reprezentacji Polski, a obecnie trenerem Zagłębia Lublin.

W jakim kierunku kształcił się Pan w naszej szkole?

- Chodziłem do Liceum Zawodowego o specjalność obróbka – skrawaniem.

Jakie przedmioty lubił Pan najbardziej a czego Pan nie lubił?

- Nie miałem szczególnie ulubionych przedmiotów, uczyłem się wszystkich, a najlepiej przyswajałem przedmioty teoretyczne.

Co najlepiej wspomina Pan z lat spędzonych w naszej szkole?

- Ogólnie bardzo dobrze wspominam moją szkołę, poznałem tam wielu znajomych, do tej pory utrzymujemy ze sobą kontakt. Ze względu na treningi byłem

zawsze zwalniany z zajęć szkolnych, dlatego też ominęło mnie wiele niezapomnianych chwil.

Szkola wyposaża uczniów w wiedzę i uczy różnych umiejętności; które z nich najbardziej przydały się Panu w dorosłym życiu?

- Na pewno musiałem nauczyć się współpracy z innymi i to daje mi teraz możliwość dobrego kontaktu z ludźmi. Musiałem też nauczyć się dyscypliny, systematycznej pracy i dążyć do wyznaczonych celów aby osiągnąć sukces.

Czy już w czasach szkolnych wiązał Pan swoją przyszłość z piłką?

- Tak oczywiście. Już wtedy wiedziałem,

chcę zostać piłkarzem, chciałem nawet pójść do szkoły sportowej.

Czy mógł Pan w szkole rozwijać swoje zainteresowania?

- Tak mogłem rozwijać swoje zainteresowania na lekcjach wychowania fizycznego.

go, a oprócz tego uczestniczyłem w zawodach i zajęciach pozalekcyjnych typu SKS.

Czy szkoła w jakiś sposób przyczyniła się do Pana sukcesu?

- Szkoła pomagała mi poprzez cztery wyjazdy sportowe, ponadto dyrektor pracował w klubie, więc równie przyczynił się w jakiś sposób do rozwoju mojej kariery.

Czy był Pan w naszej szkole kilka lat po jej ukończeniu? Jeśli tak to jakie zauważył Pan zmiany?

- Byłem wiele razy. Odwiedzałem pana dy-

rektora, który był wtedy wiceprezesem Kolbuszowianki, a przy okazji zauważyłem wiele zmian na lepsze w zewnętrznym wyglądzie szkoły. W rodkiem szczególnie zapamiętałem zmiany szatni.

Czy chciałby Pan wrócić do tamtych lat?

- Chciałbym, to były piękne czasy, ale życie toczy się dalej, mam jak pracować do wykonania więc tamte czasy mogą tylko miłe wspominać.

Jak ocenia Pan swój dotychczasowy dorobek?

- Oceniam go dobrze, ale tylko, że nig-

dy nie zagrałem w I Reprezentacji Polski. Pozostał pewien niedosyt, bo może zabrakło odrobiny szczęścia, ale mimo to jestem dumny ze swoich osiągnięć.

Czy ma Pan jakiś swój "przepis" na sukces?

-Nie ma typowej recepty na sukces. Na pewno ważną jest ciężka praca, wiele wyrzeczeń oraz samozaparcie. Ogólnie całe życie poświęcić dla sportu.

ROZMAWIAŁY :

JOANNA KOŁODZIEJ

MAGDALENA SZYPUŁA

Podróże

Europejskimi szlakami.

NA OBRZEŻACH NASZEGO KONTYNENTU

„Cała szosa pokryta była rozbryzgami zielonkawej sraczkii. Parę dni wcześniej stada schodziły z pastwisk. Widziałem jeszcze ostatnie bydłota odnajdujące swoje obojścia. Stały pod bramami ze wzniesionymi ogonami i srały. Gdyby nacisnąć hamulec, skończyłoby się jak w zimie na gołodzi. Krowy i bawoły zmieniły przelotówkę w ślizgawkę. Zafajdały trasę, którą towarzystwo z Sybina zwykło zasuwac na wywczas do swoich górskich daczowisk. Od pobocza do pobocza wszystko zapaćkane. Szczyny schły w ostatnich promieniach zachodzącego słońca”

Jest to fragment książki Andrzeja Stasiuka - "Jadę do Babadag". Autor opisuje w niej swoje refleksje dotyczące podróży przez zapomniane zakątki Europy środkowo-wschodniej. Zacytowałem go, ponieważ opisywana przez autora rzeczywistość czuła stawała się autentyczna również dla mnie, kiedy przemierzałem Rumunię. Stada krów, kóz i owiec, przecinające główne trakty komunikacyjne oraz „placki”, które pozostawiały po sobie zwierzęta, współtworzyły specyficzny „klimat” wielu miejsc w Transylwani, Bu-

kowinie czy Mołdawii. Cech charakterystyczny dla tego fascynującego kraju są liczne stada zwierząt, które towarzyszą człowiekowi na każdym kroku. Można by zaryzykować stwierdzenie, że zwierzęta hodowane przez człowieka są elementem krajobrazu kulturowego Rumunii. Jak pisze Stasiuk, dla wielu ludzi spadek opłacalności hodowli jest sprawą drugorzędną. Mieszkańcy wiosek Transylwani uwielbiają, że naturalną rzeczą dla człowieka jest posiadanie jakiegoś zwierzęcia, dzięki czemu stajemy się ludźmi bardziej wartości-

wymi, nie jesteśmy sami.

Rzeczywiście, widzian oczami autora książki, możemy obserwować również w każdej polskiej prowincji. Ludzie, których często spotykamy w naszym otoczeniu, ich sposób życia oraz mentalność niewiele różni się od tych, których można spotkać poza granicami naszego kraju. Ciekawe jest to, że mieszkać tu tych zapomnianych zakątków naszego kontynentu, niezależnie od wiatopogody czy wyznawanej religii, odznaczają się typowo dla biednych społeczeństw prostotą i spontanicznością. Obcego przybysza często traktują jak członka własnej rodziny, są bardzo gościnni i przyjaźnie nastawieni. Wiele razy znalazłem się w sytuacji, kiedy gościsz u biednych ludzi w obcym kraju, poczułem się „jak u siebie w domu”. Nawet bariera językowa przestaje wówczas istnieć.

Dla wielu z nas prawdziwa Europa zawsze będzie utożsamiana z dobrobytem, nowoczesnością i masową kulturą, charakterystyczną dla świata zachodniego. Jednak należy pamiętać o tym, że duża część mieszkańców naszego kontynentu żyje bardzo tradycyjnie, skromnie, czasem z dala od cywilizacji. Dla jednych jest to wybór, dla innych przymus. Można by powiedzieć, że ludzie ci żyją w swojej Europie, jak to określa Stasiuk - „prawdziwej”.

Zwierzęta są tu prawdziwym przyjacielem człowieka

PIOTR BUJAK

Zdrowie

COCCYDYNIA - BÓL KOŚCI GUZICZNEJ

Charakterystyka zespołu

Czujesz dotyka kobiet niemożność czynności. Ból kości guzicznej jest częścią zespołu, w którym ból jest zlokalizowany w okolicy kości ogonowej i promieniuje do dolnej części kości krzywej oraz do krocza. Najczęściej stwierdza się go po bezpośrednim urazie - kopniaku lub upadku - dokładnie w kości guzicznej. Może również pojawić się po ciążym porodzie pochwowym. Przypuszcza się, że ból kości guzicznej jest wynikiem przecięcia więzadła krzyżowo-guzicznego lub czasami złamania kości guzicznej. Rzadziej przyczyną bólu mogą być zmiany zwyrodnieniowo-zapalne stawu krzyżowo-guzicznego.

Objawy kliniczne

W czasie badania fizykalnego pacjent zgłasza miejscowo tkliwość nad kością guziczną; ból narasta wraz z ruchami kości. Ruchomość kości guzicznej może również wywoływać ostre parestezje w okolicy odbytnicy, które dla pacjenta są bardzo nieprzyjemne. W czasie badania proktologicznego dwiżąc odbytu, mięsień gruszkowaty oraz mięśnie guziczne mogą wydawać się twarde, a dotykaniem tych mięśni może wywołać ich silny skurcz. Siadanie zaostrza ból w tym zespole i pacjenci często próbują siadać na jednym poładku, aby uniknąć ucisku kości guzicznej.

Rozpoznanie

Przebieg choroby zdiagnozowanej RTG są wskazane u wszystkich pacjentów z bólem pochodzącym prawdopodobnie z kości guzicznej, w celu wykluczenia ukrytych patologii kostnych i guzów. W zależności od stanu klinicznego pacjenta mogą być wskazane badania dodatkowe, w tym morfologia krwi, OB, aktyw-

no PSA i badanie przeciwciał przeciw jądrowym. Badanie MR miednicy jest wskazane w przypadku podejrzenia obecności patologicznej tkanki lub guza. Scyntygrafia kości może być pomocna w wykluczeniu złamań przecięniowych niewidocznych na klasycznych zdjęciach RTG.

Rozpoznanie różnicowe

Patologie dotyczące pierwotnie odbytnicy i odbytu są czasami mylone z bólem kości guzicznej. Guzy pierwotne i zmiany przerzutowe kości krzywej lub guzicznej mogą również objawiać się w postaci bólu kości guzicznej. Proctalgia fugax - silny, nawracający i przelotny ból odbytu przy braku choroby organicznej - można odróżnić od bólu kości guzicznej, ponieważ w tym przypadku poruszanie kości guzicznej nie wywołuje bólu. Złamania patologiczne miednicy lub kości krzywej oraz zmiany patologiczne stawów krzyżowo-biodrowych mogą czasem imitować ból kości guzicznej.

Powikłania i utrudnienia

Coccydynia powinna być traktowana jako rozpoznane przez wykluczenie w przypadku braku urazu kości krzywej i więzadła. Nierozpoznanie guza może mieć katastroficzne konsekwencje. Technika iniekcji jest bezpieczna wówczas, gdy przykładając uwagę do właściwych klinicznie szczegółów anatomii. Głównym powikłaniem iniekcji jest niezwykle rzadkie zakażenie, ze względu na siedlisko odbytnicy. Często występowanie wybroczyn i krwawka może na zmniejszyć, uciskając miejsce iniekcji zaraz po jej wykonaniu. Około 25% pacjentów skarży się na przejściowe zaostrzenie bólu po iniekcji.

Leczenie

Krótkie leczenie zachowawcze, na które składają się proste leki przeciwbólowe, niesteroidowe leki przeciwzapalne lub inhibitory cyklooksygenazy 2 oraz piankowa poduszka o kształcie opony do siadania są racjonalnym pierwszym etapem leczenia, zapobiegają bowiem dalszemu podrażnieniu więzadła krzyżowo-guzicznego. Jeżeli pacjent nie odczuwa szybkiej poprawy, następnym racjonalnym etapem jest iniekcja. Podaje się wówczas w zastrzyku rodek znieczulający /najczęściej Lidokaina/ z dodatkiem leku przeciwzapalnego /sterydu/.

Metody fizykalne, w tym lokalne przykładanie ciepła, łagodne wyczerpanie w zakresie ruchomości oraz masaże objętych procesem chorobowym mięśni w okolicy odbytu, należy rozpocząć kilka dni po iniekcji u pacjentów z bólem kości guzicznej. Trzeba unikać wzmocnienia wicze, ponieważ ból może nasilać objawy. Proste leki przeciwbólowe i niesteroidowe leki przeciwzapalne mogą być stosowane jednocześnie z opisaną techniką.

Stosowanie poduszki piankowej o kształcie opony podczas siedzenia wraz z innymi opisanymi metodami leczenia może przynieść zmniejszenie objawów i wyleczy więzadła krzyżowo-guziczne. Technika iniekcji jest bardzo skuteczna w leczeniu kości guzicznej. Wspólnie z zapaleniem stawów krzyżowo-biodrowych może zwiększać ból w tym zespole i wymaga dodatkowego leczenia w postaci celowanego wstrzyknięcia anestetyku miejscowego i metyloprednizolonu.

DR N. MED. JAROSŁAW RAGAN

Przyroda

CHOROBY ROŚLIN DONICZKOWYCH

Każdy gatunek rośliny potrzebuje w okresie zimowym indywidualnego podejścia. Są jednak pewne zasady, których należy przestrzegać w stosunku do wszystkich roślin. Najwięcej problemów roślinom sprawia niewłaściwe podlewanie, w zbyt dużych dawkach nawozu, zbyt wysoka lub zbyt niska temperatura i wilgotność otoczenia.

Rośliny mogą reagować na niekorzystne warunki brzożewaniem liści, opadnięciem pędów, zrzucaniem kwiatów. Wnikliwa obserwacja pozwala na ogólnie zidentyfikowanie czynnika szkodliwego, a znalezienie wymaga rośliny, pozwala na zapewnienie jej optymalnych warunków rozwoju. Zazwyczaj wystarczy zmiana warunków, w jakich przebywa roślina, by jej stan powrócił do normy. Niekiedy jednak potrzebuje ona zastosowania środków chemicznych.

Pielęgnowanie roślin doniczkowych to również ochrona przed szkodnikami i chorobami. Istotne jest, aby zapobiegać występowaniu chorób i szkodników, nie tylko nie lecząc rośliny za pomocą silnie trujących substancji chemicznych. Okres zimowy i niewłaściwa pielęgnacja roślin sprzyja pojawianiu się na roślinach licznych chorób, które musimy zwalczać, aby roślina mogła na wiosnę powrócić do prawidłowej wegetacji. Należy pamiętać, że nawet jeżeli rośliny opry-

skamy odpowiednim preparatem chemicznym, ale nie zmienimy jej warunków wzrostu, to nie ma ona szans na przeżycie. Niestety, właściwie pielęgnowane rośliny te chorują. Różnym chorobom może być także gleba, nie oczyszczona doniczka lub szkodniki przyniesione do domu wraz z rośliną. Wskazane są specjalne preparaty i nekroty to objawy zaburzeń fizjologicznych, będących wynikiem nieprawidłowej pielęgnacji. W takiej sytuacji jedynym

lekarstwem jest poprawa warunków wietlnych, przesadzenie ro liny czy te zmiana wilgotno ci. O wiele gro niejsze s choroby wywołane przez grzyby patogeniczne. Wtedy na li ciach powstaj ró norodne plamy, powi kszaj ce swoje rozmiary. Ustawianie ro lin blisko siebie ułatwia przenoszenie si chorób. Nadmierne podlewanie oraz chłód sprzyjaj rozwojowi grzybów, pora a j cych korzenie i podstaw łodyg. Do najcziej wystpuj cych chorób ro lin doniczkowych nale :

1. Alternarioza - objawem s owalne lub okr głe plamy o r. 1cm, ciemno br zowe, otoczone obwódkiem. Alternarioza pora a ogólnie osłabione ro liny przebywaj ce w niewłaściwych warunkach. Atakowane ro liny: dizygoteka, fatsjobluszcz, kalatea, paprocie, pelargonie, poinsecja, szeflera, starzec. Zwalczanie polega na usuwaniu chorych li ci, spryskiwaniu preparatami: Bravo 500 SC, Penncozeb 80 WP.

2. Antraknoza - objawem s br zowe plamy pojawiaj ce si na najmłodszych li ciach, atakuj ce powoli pozostałe p dy, na powierzchni nekrozy mog by widoczne czarne punkty zarodnikowania grzyba. Atakowane ro liny: anturium, araukaria, bluszcz, cissus, difenbachia, fikus, kroton, storczyki. Zwalczanie - ro liny nale y opryskiwa preparatami: Sarfun 500 SC, Bioczos BR.

3. Fytoftoroza - objawem jest brak wzrostu ro lin, u podstawy p du widoczne br zowe obumarłe tkanki, ro liny trac naturaln barw i połysk. Fytoftoroza spowodowana jest zbyt wilgotnym i chłodnym podłożem oraz zastoinami wody. Atakowane ro liny: azalia, chryzantema, cyklamen, difenbachia, dracena, gerbera, peperomia, fiołek afrykański, skrzydłokwiat. Zwalczanie - nale y stosowa do podlewania wod o temp. pokojowej, usuwa chore ro liny, pozostałe podla preparatami: Bravo 500 SC, Previcur 607 SL, Bioczos BR, ograniczy podlewanie.

4. M czniak prawdziwy - objawem jest m - czysty, biały nalot grzybni, który z czasem

ciemnieje, pojawiaj si czarne punkty zarodnikowania grzyba. Przyczyna: choroba grzybowa, której rozprzestrzenianiu si sprzyja ciepło i wilgotne powietrze. Atakowane ro liny: azalia, begonia, chryzantema, gerbera, cissus, hortensja, ró a, s polia, kalanchoe, cyklamen, kroton. Zwalczanie: izolowa chore ro liny, spryskiwa preparatami zawieraj cymi siark lub lecytyn : Biosept 33 SL, Rubigan 12 EC, Baymat AE.

5. Mi kka zgnilizna bakteryjna - objawem s czarne, wodniste powi kszaj ce si plamy na li ciach, zamieranie p dów, widoczna zgnilizna na bulwach. Przyczyna: mi kka zgnilizna bakteryjna spowodowana jest zbyt obfitym podlewaniem i zastoinami wody w doniczce. Atakowane ro liny: cyklamen, difenbachia, dracena, juka, kalanchoe, kaktusy, maranta, storczyki, poinsecja, fatsjobluszcz, kaladium. Zwalczanie: usuwa chore ro liny, podatne gatunki obok stoj ce opryskiwa wraz z podłożem preparatami: Biochikol 020 PC, Biosept 33 SL, Miedzian 50WP.

6. Plamisto li ci - objawy: okr głe, chlorotyczne, a nast pnie br zowe plamy z ciemniejszym obwódkiem, niekiedy zlewaj si ze sob prowadz c do obumierania li ci. Plamisto li ci pora a ogólnie osłabione ro liny przebywaj ce w niewłaściwych warunkach. Atakowane ro liny: aralia, azalia, bluszcz, fikusy, kalansja, kalanchoe, kalatea, paprocie, maranta, peperomia, palmy. Zwalczanie: nie zrasza ro lin, chore li cie usuwa , stosowa preparaty: Bravo 500 SC, Sarfun SC, Baymat AE.

7. Szara ple - objawem jest szara, puszysta powłoka pyl ca przy silniejszym powiewie, pora one cz ci ciemniej i obumieraj . Przyczyna: szarej ple ni sprzyja ciepło wysoka wilgotno powietrza. Atakowane ro liny: begonia, bluszcz, cyklamen, dizygoteka, dracena, fikus, filodendron, gynura, paprocie, kalanchoe. Zwalczanie: chore cz ci ro liny usuwa , du o wietrzy , podlewa tylko rano, spryskiwa preparatem: Biochikol 020 PC, Sumilex 500 S.C.

8. Wercilioza - objawy: zahamowany

wzrost ro lin, ółkn ce, br zowiej ce li cie, które z czasem obumieraj , zbr zowieła wi zki przewodz ce. Przyczyna: wercilioza spowodowana jest niewłaściwym nadmiernym podlewaniem i zbyt chłodnym podłożem. Atakowane ro liny: aralia, fikus, niecierpek, pelargonie, peperomia. Zwalczanie: usuwa chore ro liny, pozostałe podlewa preparatami: Sarfun 500 S.C., Topsin M 500 S.C.

9. Zamieranie p dów - objawy: pojedyncze, lekko zapadnięte, jasno br zowe plamy na różnej wysokości p dów. Przyczyna: Zamieranie p dów wystpuje u ogólnie osłabionych ro lin przebywaj cych w niewłaściwych warunkach. Atakowane ro liny: aralia, fikusy, ketmia. Zwalczanie: wycina chore p dy poni ej miejsca porażenia, rany smarowa białą farbą emulsyjną z dodatkiem: Topsin M 500 SC, Sarfun 500 SC, spryska preparatem całe ro liny.

10. Zgorzel zgnilakowa - objawy: zahamowany wzrost ro lin, ółkn ce, zamieraj ce li cie, obumarłe tkanki korzenia bardzo łatwo oddzielaj si od reszty ro liny. Przyczyna: Zgorzel zgnilakowa spowodowana jest podlewaniem zbyt zimną wodą. Atakowane ro liny: begonia, difenbachia, kalanchoe, kroton, pelargonie, peperomia, poinsecja, szeflera, fiołek afrykański. Zwalczanie: stosowa do podlewania wod o temp. pokojowej, usuwa chore ro liny, pozostałe podla preparatami: Bravo 500 SC, Previcur 607 SL, Bioczos BR,

Opracowano na podstawie: M. Schubert, R. Herwig, Mieszkamy w różd kwiatów, PWRiL, Warszawa 1986, s. 96 - 99; J. Wolff, Piel gnujemy ro liny pokojowe, Delta SA; A. Wojdyła, Najgro niejsze choroby ro lin doniczkowych, Działkowiec, nr specjalny 4/2003 (Dom w kwiatkach), s. 46 - 48.

DOROTA I ROBERT MARKUSIEWICZ
SZKOŁKA DRZEW I KRZEWÓW
KOLBUSZOWA, UL. ZIELONA 27

ETAP REGIONALNY XIII EDYCJI KONKURSU „MÓJ LAS” ZOSTAŁ ROZSTRZYGNIĘTY

W tym roku, już 13 raz został ogłoszony przez Zarząd Główny SITLiD oraz Zarząd LOP konkurs „Mój Las”. Pieczę nad nim na terenie województwa podkarpackiego objął Podkarpacki Zarząd Okręgowy Ligii Ochrony Przyrody w Rzeszowie.

W konkursie mogła wzi udział młodzie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Uczniowie przygotowywali opisowe prace o tematyce le nej w czterech kategoriach wiekowych. Uczestnicy konkursu musieli wyka za si wiedz dotycz c pracy le nika, roli drewna, wpływu lasu na klimat oraz czterech pór roku w lesie. Opisowe prace

uzupełnione zostały rysunkami, wyklejanymi oraz zdjęciami.

Komisja oceniaj c prace zło ona z leników z Nadle nictwa Głogów, Le ajsk i Kolbuszowa oraz członków PZO LOP w Rzeszowie i ZO SITLiD w Ko nie nie miała łatwego zadania. Spo ród nadesłanych 115 prac zostało 26 wybranych do nagrodzenia.

W poszczególnych kategoriach wiekowych przedstawia si to nast puje co:

I kategoria wiekowa:

I miejsce: Natalia Tarnawska - Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej
II miejsce : Krystyna Ro ek - Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej
III miejsce: Natalia Halon - Zespół Szkół

nr 1 w Rzeszowie

Wyró nienia:

Izabela Chomyszyn - IV Liceum Ogólno-
kształcące w Rzeszowie

Dominik Gancarz - Zespół Szkół Agro-
techniczno- Ekonomicznych w Weryni

Agnieszka Makara - Zespół Szkół nr 1
w Rzeszowie

II kategoria wiekowa:

I miejsce: Adrianna Kwa niewska - Gim-
nazjum nr 10 w Rzeszowie

II miejsce: Karolina Bator - Gimnazjum
nr 8 w Rzeszowie

III miejsce: Mateusz Gargała - Zespół
Szkół w Husowie

Wyró nienia:

Magdalena Pociask - ZS Publiczne Gimna-
zjum w Stasiówce

Jakub Bar - Zespół Szkół w Husowie

Sylwia Fluder - Publiczne Gimnazjum
z oddziałami integracyjnymi w Pustkowie

III kategoria wiekowa:

I miejsce: Agnieszka Tworek i Monika

Wilk - Zespół
Szkół w Białobrze-
gach

II miejsce: Karol
Preis i Jakub Preis
- Zespół Szkół
w Husowie

III miejsce: Karol
Sawka i Maksymilian
Miko - Zespól
Szkół w Brat-
kowicach

Wyró nienia:

Aleksandra Bora-
tyn i Natalia Drew-
niak - Zespól
Szkół w Husowie

Karolina Markusiewicz i Aleksandra Ma-
cheta - SP nr 2 W Kolbuszowej

Justyna Tereszkievicz i Anna Motyka -
SP nr 2 w Rzeszowie

Ró a Strzy owska i Karolina Pociask -
SP nr 2 w Rzeszowie

Łukasz Wojda, Mariusz Maksymiak - Ze-
spól Szkół w Bratkowicach

11 grudnia 2009 roku w wietlicy
Nadle nictwa Głogów odbyło si uroczyste
wr czenie nagród poł czony z słodkim
pocz stunkiem oraz filmem przyrod-
niczym pn. "Rezerwy Puszczy San-
domierskiej". W rozdaniu nagród uczestni-
czyli zwyci zcy, ich opiekunowie pra-
cownicy Nadle nictwa Głogów,
Kolbuszowa oraz członkowie ZO SI-
TLiD w Kro nie i LOP w Rzeszowie.
Ł czenie zgromadzonych zostało 60 osób.

Wr czenia nagród dokonała Pani
Agnieszka Bator Prezes LOP w Rzeszo-
wie oraz Nadle niczy Nadle nictwa Kol-
buszowa Kazimierz Kriger i In ynier
Nadzoru Nadle nictwa Głogów Maciej
Gaweł.

Sponsorami cennych nagród ksi ko-
wych był WFO iGW w Rzeszowie, ZO
SITLiD w Kro nie, PZO LOP w Rzeszo-
wie, Nadle nictwo Głogów, Kolbuszowa
i Le ajsk.

Prace nagrodzonych, które zdobyły
I miejsca wezm udział w ogólnopol-
skim finale, którego wyniki poznamy do-
piero w kwietniu 2010 roku. Ju dzi gra-
tuluj wszystkim udziału w konkursie
oraz wiedzy o lesie.

NATALIA WRONA

IV kategoria

wiekowa:

I miejsce: Weroni-
ka Starzec i Karoli-
na Medygrał - SP
w Przedborzu

II miejsce: Gabrie-
la wider i Klaudia
Kiełb - SP w Przed-
borzu

III miejsce: D esi-
ka Bugaj i Ewelina
Cebulak - SP
w Pustkowie

Wyró nienia:

Gabriela Mago
i Klaudia Mac - SP
w Husowie

Wiktoria Pieni ek
i Anita Nalepa - SP
nr 16 w Rzeszowie

Sport

KOLARSTWO GÓRSKIE

Michał Jemioło z Niwisk, student informatyki stosowanej na Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie, zawodnik drużyny Subaru AZS UEK. Od trzech lat w czołówce maratonów MTB w Polsce, zwycięzca kilku z nich.

Piotr Bujak: Murowana Goślina, Karpacz, Międzygórze, Szczawnica, Złoty Stok, Krynica, Kraków, Daleszyce, Nowiny, Piekoszów, Krosno, Olkusz. Nie jestem w stanie wymienić wszystkich miast, w których stałeś się bohaterem imprez kolarskich MTB.

Michał Jemioło: Tak jest, oprócz wymienionych znalazło by si jeszcze kilka ma-

ratonów w których brałem udział.

P.B. Brałem udział to chyba zbyt skromnie powiedziane. W większości przypadków stałeś na podium, czasem jako zwycięzca wyścigu. Często plasowałeś się w pierwszej dziesiątce. Biorąc pod uwagę wysoki poziom zawodów i dużą ilość startujących, są to spore sukcesy nie tylko na miarę Polski ale i Europy?

M.J. Na naszym „polskim podwórku” rzeczywi cie staram si powoli awansowa coraz wy ej, natomiast z t Europ bym si tak nie rozp dzał. Jak do tej pory tylko raz miałem okazj bra udział w mi dzynarodowym wy cigu etapowym - Beskidy MTB Trophy, w którym zaj łem 10 miejsce Open, (5 w ród Polaków). Mo e w przyszło ci uda mi si cz -

ciej bra udział w zagranicznych wyścigach.

P.B. Wiem, że na rowerze jeździsz od wczesnych lat szkolnych. Kiedy rozpoczęłaś karierę kolarską?

M.J. Oczywiście na początku jeździłem rekreacyjnie. Dopiero wraz z rozpoczęciem studiów i przeniesieniem się do Krakowa zacząłem znacznie więcej jeździć w terenie. Wtedy też (2007 rok) po raz pierwszy spróbowałem swoich sił w górskich maratonach i chyba właśnie tak się to zaczęło.

P.B. Co Cię nakłoniło do uprawiania tej dyscypliny sportu?

M.J. Od zawsze lubiłem spędzać czas zarówno w górach jak i na rowerze. Kolar-

Na trasie wyścigu

stwo górskie jest więc idealnym połączeniem. Oprócz tego – widowiskowe trasy, możliwość sprawdzenia się w terenie, walka – nieraz głównie z samym sobą, a także jazdy, techniczne zjazdy. Kto raz spróbował ten na pewno wie, o co chodzi.

P.B. Czy próbowałeś swoich sił na szosie?

M.J. Wyścigi szosowe to raczej tylko mały epizod – Wielicka Majówka Kolarska 2008 (3 miejsce) i Puchar Gór w Tokrzyckich w Strawczyńcu – 2009 (5 miejsce). Na razie pozostanę jednak przy MTB.

P.B. Dojście do tak wysokiej formy w krótkim czasie wymaga chyba specjalnego planu treningowego. Kto jest Twoim trenerem?

M.J. Treningi układam według własnego planu, w zależności od wolnego czasu, pogody i dobrych warunków. Regularna praca nad samym sobą i odrobina silnej woli pomagają mi w dążeniu do osiągnięcia jak najlepszych wyników.

P.B. Czy drużyna w której jeździsz gwarantuje Ci wsparcie?

M.J. Wsparcie od zespołu i sponsorów jest głównie wsparciem finansowym – pokrycie kosztów startów przez tytułarnego sponsora Subaru, oraz AZS Uniwersytetu Ekonomicznego, rabat na zakupy w sklepie rowerowym Wsól-Sport oraz rabat na produkty firmy Maxim, zdecydowanie wspomagają kiesze studenta-kolarza.

P.B. Największy sukces minionego sezonu?

M.J. Zdecydowanie największą satysfakcją sprawiło mi wspomniane wcześniej 10 miejsce na etapowym Beskidzie MTB Trophy. Myślę, że dumny mogę być również z 4 miejsca (kategoria M2) w klasyfikacji generalnej Powerade MTB Maraton, gdzie poziom rywalizacji był bardzo wysoki, oraz 1 miejsce (kategoria Orlik) w klasyfikacji generalnej w tokrzyckiej Ligi Rowerowej.

P.B. Co chciałbyś osiągnąć w nadchodzącym sezonie?

M.J. W sezonie 2010 chciałbym powalczyć o zwycięstwo w klasyfikacji generalnej cyklu Powerade MTB Maraton (Mega), wziąć udział w Mistrzostwach Polski MTB i Mistrzostwach Polski w Maratonie, Beskidzie MTB Trophy oraz Road Trophy.

P.B. Dziękuję za rozmowę i życze powodzenia.

M.J. Nie dziękuj.

NOWOROCZNY MECZ O PUCHAR BURMISTRZA KOLBUSZOWEJ

Tradycyjnie, 1 stycznia o godz. 12.00, rozegrany został towarzyski mecz o Puchar Burmistrza Kolbuszowej pomiędzy KKS Kolbuszowianka a Sokołem Kolbuszowa Dolna.

Ciekawostką było uroczyste odegranie na tribunie „Hejnału Mariackiego” przez jednego z kibiców, który tym samym rozpoczął mecz na kolbuszowskim stadionie.

Pomimo mrozu na boisku i niskiej temperatury walka była zacięta do samego końca meczu, który zakończył się wynikiem 8:2 dla zespołu z Kolbuszowej. Drużyny, z racji wietrznego okresu, startowały w mocno okrojonych składach.

Pierwszego gola w Nowym Roku zdobył Stanisław Prus z Kolbuszowianki, który w sumie zdobył 5 bramek. Dla Kolbuszowianki bramki strzelali także Robert Szalony i Łukasz Cetnarski, a dla Sokoła P. Frankiewicz.

W tym spotkaniu nie był najważniejszy wynik meczu, a jedynie przyjacielskie piłkarskie przywitanie Nowego Roku.

Mecz poprowadził sędzia Ryszard

Zygmunt.

Pamiętkowy puchar wręczył zwycięzcom Burmistrz Kolbuszowej Jan Zuba, który również złożył noworoczne życzenia wszystkim zawodnikom. Gratulacje i życzenia złożyli także Przewodniczący Rady Miejskiej Krzysztof Wilk i Zastępca Burmistrza Kolbuszowej Marek Gil.

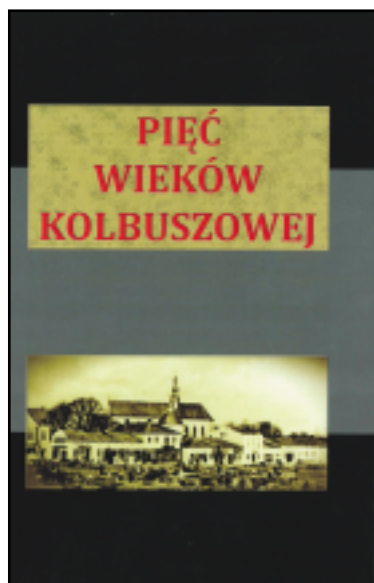
ANDRZEJ SELWA

Pamiątkowe zdjęcie po meczu o Puchar Burmistrza Kolbuszowej

NOWE POZYCJE W SERII "VARIA KOLBUSZOWSKIE"

Varia Kolbuszowskie nr. 30

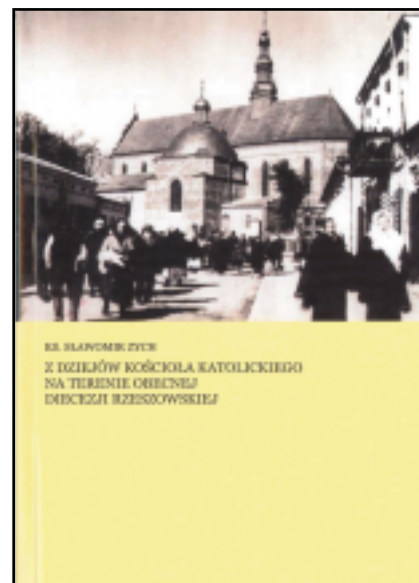
Ks. dr Sławomir Zych (Redakcja), *Pięć wieków Kolbuszowej : studia, szkice i materiały z dziejów miasta i powiatu,* Kolbuszowa 2009.

Varia Kolbuszowskie nr. 32

Jolanta Lenart, *Historia szkolnictwa w powiecie kolbuszowskim w latach 1944-1975,* Kolbuszowa 2009

Varia Kolbuszowskie nr. 33

Ks. Sławomir Zych, *Z dziejów kościoła katolickiego na terenie obecnej Diecezji Rzeszowskiej,* Kolbuszowa 2010

Wydawcą serii "Varia Kolbuszowskie" jest Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Kolbuszowej.

Książki można kupić w Księgarni "PEGAZ", znajdującej się przy ulicy Piłsudskiego 7.

W KOLBUSZOWSKIEJ BIBLIOTECE INTERNETOWEJ

(stronie prowadzonej przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Kolbuszowej)

można oglądać wszystkie dotychczasowe numery naszego miesięcznika

Zapraszamy na stronę

WWW.BIBLIOTEKA.KOLBUSZOWA.PL

profesjonalne videofilmowanie i fotografowanie wszelkich uroczystości
wykonywanie zdjęć amatorskich: cyfrowych i z filmów
przeżywanie kaset VIDEO na DVD

NISKIE CENY!

Jan Cichoń

STUDIO FOTO-VIDEO

Zapraszamy do korzystania z naszych usług!

36-100 Kolbuszowa, ul. Wojska Polskiego 10
tel. 017/ 22 71 687, tel. kom. 0 692 550 382

Miesięcznik społeczno-kulturalny
Wydawca: Regionalne Towarzystwo Kultury
im. Juliana Macieja Gosłara w Kolbuszowej

INDEKS: 32616X

ISSN 1232-051X

Redakcja: Barbara Szafraniec - redaktor naczelny, Jacek Bardan, Andrzej Jagodziński, Barbara Kardy, Paweł Michno, Wojciech Mroczka. Stali współpracownicy: Marian Piórek, Janina Olszowy, Jarosław Ragan, Piotr Bujak. Skład - Łukasz Szymbalski. **Adres redakcji:** ul. Kościuszki 6, 36-100 Kolbuszowa, tel/fax 017/ 22 75 199, e-mail: ziemiakolbuszowska@wp.pl. Strona Internetowa RTK: www.rtk.kolbuszowa.pl.

Przebieg 1% podatku na działalność statutową Towarzystwa. Nr KRS 0000109497

FOTO ZOOM

SALON FOTOGRAFICZNY

wideofilmowanie i fotografia

śluby
studniówki
komunie
chrzty
imprezy okolicznościowe

Twój Film w jakości HDV

Pracujemy na najnowszym sprzęcie
firmy Sony i Nikon

Ujęcia jakich jeszcze nie widziałeś,
realizowane za pomocą
profesjonalnego statywu telewizyjnego!

ZOBACZ NOWĄ JAKOŚĆ NASZYCH USŁUG

36 - 100 Kolbuszowa, ul. Jana Pawła II 13 tel. (017) 227 14 38, tel. kom. 695 271 438 www.fotozoom.eu

CENTRUM HANDLOWE

ORZECH

ul. 11 listopada 3, 36-100 Kolbuszowa

Do Państwa dyspozycji:

DOLNA KONDYGNACJA: Neonet - AGD, RTV, Skutery, Komputery, Cyfrowy Polsat „Kora” - Pościel, Ręczniki, Art. Elektryczne - Oświetlenie, Lamy, Usługi Foto i wynajem limuzyn ślubnych, Stoisko Monopolowe.

Krawiectwo - Szycie na miarę, przeróbki, dodatki krawieckie.

PARTER: Art. Spożywcze, Chemia Gospodarcza, Kantor Wymiany Walut, Bankomat, Apteka

I PIĘTRO: Odzież Damska i Męska, Bielizna, Obuwie, Zabawki, Kosmetyki, Pamiątki Okolicznościowe, Rozlewnia Perfum, Art. Szkolne i Papiernicze, Biżuteria, Art. Różne - Wszystko po 5,99zł.

II PIĘTRO: Centrum Medyczne PROMEDICA, Kompleksowe usługi z zakresu medycyny i stomatologii, Lekarze Specjaliści, Stomatologia, Medycyna Pracy, Rehabilitacja, Laboratorium, USG, Leczenie bezpłatne - Umowa z NFZ., Ubezpieczenia Generali,

ZAPRASZAMY NA UDANE ZAKUPY

www.sklepy.orzech.com.pl